

Προβληματισμοί

ΔΙΜΗΝΙΑ ΕΚΔΟΣΗ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ

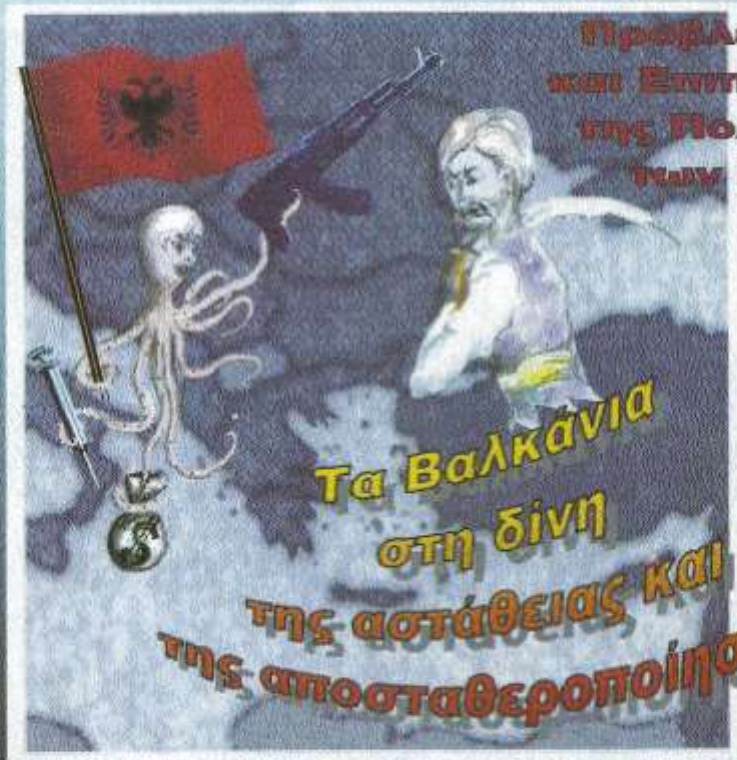
ΤΟΜΟΣ 1

ΤΕΥΧΟΣ 3

ΜΑΡΤΙΟΣ-ΑΠΡΙΛΙΟΣ 2001

ΣΥΜΒΟΛΙΚΗ ΤΙΜΗ ΔΡΑΧ. 1

HELLENIC INSTITUTE OF STRATEGIC STUDIES

Προβλέψεις
και Επιπτώσεις
της Πολιτικής
των ΗΠΑ

Τα Βαλκάνια
στη δίνη
της αστάθειας και
της αποσταθεροποίησης

Σύνταγμα και Ένοπλες Δυνάμεις

Η Χωρική Θάλασσα
στο Επίκεντρο των Προβλημάτων
του Αιγαίου

Οι Προβληματισμοί του εκδότη

Σε μια περίοδο, που το ασφαλιστικό, δικαίως, απειλεί την κοινωνική μας συνοχή και που το σύνολο σχεδόν, του Ελληνικού λαού έχει θέσει σε δεύτερη μοίρα ακόμη και τα εθνικά μας θέματα, η ΕΛΕΣΜΕ, προβληματίζεται, με λογική ανησυχία, με την εξωτερική μας πολιτική, η οποία, με τον τρόπο που ασκείται έλκει τις αρνητικές προϋποθέσεις για δημιουργία τετελεσμένων καταστάσεων σε βάρος μας.

Ο μεγαλοϊδεατισμός των Αλβανών, η κατάσταση στα Σκόπια, οι αποσχιστικές τάσεις στο Μακεδονίον και οι εξελίξεις στη Βοσνία έχουν δρομολογήσει ανεξέλεγκτες καταστάσεις. Η εξωτερική μας πολιτική πρέπει να κινείται με βάση το εθνικό συμφέρον και όχι με άγριο συναισθηματισμό, να επιδιώκει δε όχι μόνον την αποφυγή εμπλοκής μας σε περιπέτειες αλλά και την διασφάλιση των εθνικών μας δικαίων καθώς και της ιστορικής και πολιτιστικής μας κληρονομιάς στην περίπτωση διαλύσεως των Σκοπίων με τη συνεπαγόμενη αλλαγή συνόρων.

Στις Ελληνοτουρκικές σχέσεις ουδείς διαφωνεί με την επιχειρούμενη φιλική προσέγγιση, αρκεί να είναι αμείωτη και να μη διακρίνεται από παραχωρήσεις και υποχωρήσεις μόνο από Ελληνικής πλευράς, όπως συμβαίνει με:

-Τα σύζητοίμενα, στο πλαίσιο του ΝΑΤΟ, επιχειρησιακά ΜΟΕ, που καλείται η Ελλάς να εγκαταλείψει κυριαρχικά της δικαιώματα, ενώ η Τουρκία να επιμένει έχοντας αφόρητες επεκτατικές βλέψεις.

-Τη μείωση των αμυντικών δαπανών, που αποτελεί μονομερή παραχώρηση προς την Τουρκία, η οποία αφ'ενός δεν έχει επιτύχει την ανατροπή της ισορροπίας σε πολλά απλικά συστήματα και κυρίως στην αεροπορία και αφ'ετέρου δεν ανερπνεί τα βασικά της εξοπλιστικά προγράμματα, όπως πράττει η Ελλάς, αλλά τα μετακυλίνει. Η πρόσφατη Τουρκική μείωση των στρατιωτικών δαπανών δεν είχε χαρακτηρισμό ανταποδοτικής σε καλή Ελληνική χειρονομία, αλλά αναπόφευκτη κίνηση λόγω της οικονομικής της κρίσεως.

-Την συμφωνία για την άρση των ναρκοπέδιων, που αποτελεί μονομερή Ελληνική παραχώρηση, διότι οι Τούρκοι διαθέτουν ελάχιστα εστραμμένα ναρκοπέδια, το σύνολο των οποίων εντάσσεται στο προγενέστερο Καραγιάτ. Αυτή η κίνηση θα έχει σαν συνέπεια την αποδυνάμωση της αποτρεπτικής μας ικανότητας στην παντοειδώς εκδηλούμενη Τουρκική απειλή και η οποία Τουρκία θα συνεχίσει προσαρτώντας με ένα επί πλέον στοιχείο υπεροχής. Κρίσεις σαν αυτή των Ιριών, για την Τουρκία θα αποτελεί επιδιωκόμενη κατάληξη, διότι θα παρέχει σ' αυτήν εγγυημένες πολιτικο-στρατιωτικές νίκες και ταυτόχρονα θα εξαναγκάζεται η Ελλάς σε ταπεινωτικές υποχωρήσεις με όλα τα αρνητικά τους συνεπακόλουθα.

Μία τέτοια πολιτική, που έχει εν σπέρματι την ηττοπάθεια, είναι αδιέξοδη και αναποτελεσματική και ως εκ τούτου πρέπει να αναθεωρηθεί. Απαιτείται λοιπόν, συνεχής ενημέρωση της κοινής γνώμης για να αντιδρά, όταν πρέπει και να ανερπνεί τις πολιτικές, που ζημιώνουν το έθνος. Μία εθνική ζημιά δεν αποκαθίσταται, ενώ οι εσωτερικές ζημιές είναι δυνατόν να αντιμετωπισθούν και επουλωθούν σε κάποιο βάθος χρόνου.

Αυτή την ενημέρωση επιχειρεί και θα συνεχίσει να επιχειρεί η ΕΛΕΣΜΕ με τους "Προβληματισμούς" της.

Αντιστράτηγος ε.α. Χρήστος Μουστάκης
Αντιπρόεδρος ΕΛΕΣΜΕ
28 Απρ 2001

Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α

«Προβληματισμοί» του Εκδότη.....	2	Ο Ρόλος του Αποστράτου Αξιωματικού στη Σύγχρονη Κοινωνική Ζωή.....	12
Ενημέρωση των Ξένων.....	3	40 Χρόνια Κοινοτικής Σχέσης.....	13
Η Πυρηνική Πολιτική της Ρωσίας.....	4	Ασταθή τα Δυτικά Βαλκάνια.....	14
Το Σύνταγμα και οι Ενοπλες Δυνάμεις.....	6	Η Χωρική Θάλασσα στο Επίκεντρο των Προβλημάτων του Αιγαίου.....	16
Προβλέψεις και Επιπτώσεις της Πολιτικής των ΗΠΑ.....	8	Οικονομική Κρίση στην Τουρκία.....	20
Τα Βαλκάνια στη δίνη της αστάθειας και της αποσταθεροποίησης.....	10	Εξοπλιστικά Διλήμματα.....	23

Ιδιοκτήτης: Ελληνική Εταιρεία Στρατηγικών Μελετών
Εκδότης-Διευθυντής: Ν.Φωσπέρης
Υπεύθυνος Συντάξεως: Γ.Κοράκης
Υπεύθυνος Τυπογρ. Ν.Μπογδάνος
Συντακτική Ομάδα: Γ. Κοράκης, Ι. Ιωάννου, Ε. Σκλήρης, Ε.Τέμπος
DTP - Καλλιτεχνική Επιμέλεια: Κ. Αργυρόπουλος

Προβληματισμοί

ΔΗΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ
ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ

Διευθύνσεις

Γραφείο: Μαυρομυχάλη 182-184
Τ.Κ. 114 72, Αθήνα
Τηλέφωνα: 6411875, 6411595
Fax: 6411595
E-mail: elesme@otenet.gr

FOREIGNERS' BRIEFING PAGE

By Konstantinos Argyropoulos

WHAT

the Hellenic Institute of Strategic Studies (HEL.I.S.S.) can do for You?

Following your order HEL.I.S.S. will carry out any assignment on Strategic Studies, analyses or search on every relative issue

Questions, such as, Military, Strategy, Economy, human effects upon environment and the related, compose the HEL.I.S.S. prevailing concern

In our days, there is an unlimited sequence of events worldwide, that come up to influence the international society, on every aspect. These imposing events compel states and organizations to reevaluate their Strategy and their Policy so to meet the appropriate ways out. International behavior is one of the first steps to be taken by a state or a multinational business firm for a successful contesting.

HEL.I.S.S.
also

can present or brief you on every, up to date, subject of general or specific interest, that reflects on Greek public opinion

CONTENTS OF THIS ISSUE

• Editorial.....	2
• Russia's nuclear policy	4
In case Russian plans include selling nuclear reactors and Uranium fuel to India, this will cause a conspicuous opposition with what has already promised, namely, not to spread around nuclear weapons. By M.Gen. Christos Papadogeorgopoulos ret.	
• The Greek Constitution and the Armed Forces	6
A reference to suggestions, that could constitute a base for a discussion on how to form the final text, that could be contained in a specific chapter in a future revision of the Basic Law of the Nation. By L. Gen. Elias Kazoukas ret.	
• Foresights and repercussions of the US Policy	8
By Vice Admiral Grigorios Demestichas . Short reference in English on page 9	
• The Balkans in the whirlwind of changeability and instability	10
The only way to orient the whole area towards peace and stability is to apply the rules of international law. Strong states that control the international organizations and at the same time they are presented as the "international community", manage to prolong the time for any viable solution, for they come better together with their own interests, than with the ones of the tiny states as they came out after Yugoslavia's disintegration. By M. Gen. Demetrios Kanteres ret.	
• A 40 years relation with the community 1961-2001	13
For Greece, the European Union is not exclusively the source of material provisions, but the permanent and steady podium to project achievements and to raise actions for the reasonable and legal rights. By Dr Elias-Tempos Evangelos	
• The changeable W. Balkans	14
Western Balkans, after the NATO intervention roll over in a dangerous unsteadiness with ominous sequel for peace in this area. Certainly this new stage of unsubstantiability touches seriously our country, as the closest good intentions neighbor. The obvious threats, that could be marked in the creating of this new reality are, the Albanian nationalism, the out of hand actions of albanophone armed men, the albanian and kosovar drug traffickers and the invisible political attitude of the NATO and EU countries. By Br Gen Achilles Georgiou ret.	
• The Territorial Waters in the Epicentre of the Problems in the Aegean Sea	16
By L. Gen. (Mil. Law) George I. Spiliopoulos ret. Excerpt in English on page 19	
• The Economy crisis and the Fundamental structures in Turkey	20
By Rear Admiral Elias Papafratzeskos ret.	
• HEL.I.S.S. doings since 2-4-1998	21
• Armamental Dilemmas	23
By Lt Gen George Korakis ret.	

Η Πυρηνική Πολιτική της Ρωσίας

**Του Υποστρατήγου ε.α
Χρήστου
Παπαδογεωργόπουλου**

Η Ρωσία εάν προχωρήσει στα σχέδιά της να πωλήσει πυρηνικούς αντιδραστήρες και καύσιμα ουρανίου στην Ινδία, θα έλθει σε καταφανή αντίθεση με τις υποσχέσεις της για την μη εξάπλωση των πυρηνικών όπλων.

Ο Πρόεδρος της Ρωσίας Βλαντιμίρ Πούτιν έχει δηλώσει ότι η Ρωσία έχει αποδωθεί σε μία παγκόσμια προσπάθεια να ελέγξει τη διάδοση των όπλων μαζικής καταστροφής και δυσανεκτή από την πρόθεση των Ηνωμένων Πολιτειών να αναπτύξουν σύστημα αντιπυραυλικής άμυνας να εμποδίσει ένα νέο ανταγωνισμό εξοπλισμών. Τον περασμένο χρόνο επεκύρωσε τη Συμφωνία Απαγόρευσης των Πυρηνικών Δοκιμών, την οποία η Αμερικανική Γερουσία είχε απορρίψει και η Κινεζική Βουλή το σκέπτεται ακόμη. Επεκύρωσε επίσης καθυστερημένα με τις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής τη Συμφωνία START-2 (για μείωση των πυρηνικών όπλων). Και ενώ η Ρωσία κατηγορείται από τις ΗΠΑ για παράνομες εξαγωγές πυρηνικής και πυραυλικής τεχνολογίας από Ρωσικούς κατασκευαστικούς οίκους, την ίδια στιγμή ανακοινώνει ότι πρέπει να υπάρξει αυστηρή διαδικασία στους ελέγχους παρόμοιων εξαγωγών. Ετσι είναι περίεργο το γεγονός ότι η Ρωσία από τη μία πλευρά προτείνει να εφαρμοσθούν οι οδηγίες της Ομάδας Προμηθευτών Πυρηνικής Τεχνολογίας (ΟΠΠΤ) και να τηρηθούν οι δεσμεύσεις που έχει αναλάβει

έναντι των άλλων μελών που έχουν υπογράψει τη Συμφωνία μη Εξάπλωσης των Πυρηνικών Όπλων (ΣμΕΠΟ), και από την άλλη να πουλάει τέσσερις πυρηνικούς αντιδραστήρες στην Ινδία και καύσιμο ουρανίου για ένα πέμπτο αντιδραστήρα.

Εάν η Ρωσία προχωρήσει στα σχέδιά της αυτά, κατά τη γνώμη της δεν παραβιάζει καμία συμφωνία. Το 1993 η ΟΠΠΤ, μία ανεπίσημη ομάδα που περιλαμβάνει τη Ρωσία και τις κυριότερες χώρες που προμηθεύουν υλικό πυρηνικής ενέργειας, αποφάσισε να απαγορεύσει κάθε εμπορική συναλλαγή πυρηνικού υλικού με χώρες οι οποίες δεν παρέχουν τα εχέγγυα ασφαλείας των

πυρηνικών τους εγκαταστάσεων, δεσμεύοντας με αυτόν τον τρόπο τα μέλη της να προβαίνουν σε ενέργειες που είναι πέρα από τους υπάρχοντες ελέγχους εξαγωγών προϊόντων τα οποία μπορεί να βοηθήσουν μία χώρα να κατασκευάσει πυρηνικά όπλα. Δύο χρόνια αργότερα, τα περισσότερα μέλη της ΣμΕΠΟ υπέγραψαν μία παρόμοια συμφωνία. Η Ινδία απορρίπτει τα καθορισθέντα εχέγγυα ασφαλείας, ποτέ δεν αποδέχθηκε τη ΣμΕΠΟ, η οποία απαιτεί την ύπαρξη των μέτρων αυτών ασφαλείας και το 1998 έκανε πέντε δοκιμές πυρηνικών όπλων.

Η Ρωσία ισχυρίζεται ότι ο κανόνας των καθορισθέντων εχεγγύων ασφαλείας δεν έχει εφαρμογή στην προταθείσα πώληση εκ μέρους της πυρηνικών αντιδραστήρων στην Ινδία, καθ' όσον η πρόθεση αυτή εκδηλώθηκε στο τέλος της δεκαετίας του 1980, δηλαδή πριν την απαγόρευση της ΟΠΠΤ. Ο ισχυρισμός αυτός είναι τελείως ανειλικρινής. Τα συμβόλαια που βρίσκονται στο στάδιο της διαπραγμά-

τευσης παραβιάζουν τον κανόνα. Είναι αυτό που συμβαίνει με τον εφοδιασμό καυσίμου ουρανίου για τον αντιδραστήρα Tharapur της Ινδίας. Οι Ηνωμένες Πολιτείες σταμάτησαν να εφοδιάζουν την Ινδία με καύσιμα ουρανίου μετά την πρώτη, υποτίθεται "ειρηνική", πυρηνική της έκρηξη το 1974. Η Γαλλία απεχώρησε για να συμμορφωθεί με τον κανόνα καθορισθέντων εχεγγύων ασφαλείας. Μόνο η

Κίνα, που δεν συμμετέχει στην ΟΠΠΤ, βοήθησε τα τελευταία χρόνια την Ινδία να εξασφαλίσει πυρηνικά υλικά, που δεν μπορούσε να βρει αλλού.

Κάποια εξήγηση που μπορεί να δοθεί για τα "ερωτικά παιχνίδια" που κάνει η Ρωσία με την

Ινδία όσον αφορά στην πυρηνική τεχνολογία έγκειται στην αμφίπλευρη φύση της πολιτικής της. Ρωσικές κατασκευαστικές εταιρίες, συνεχίζοντας τις παλιές τους Σοβιετικές διασυνδέσεις και συχνά με την ανοχή υψηλά ισταμένων κυβερνητικών παραγόντων, οι οποίοι υποτίθεται ότι τις ελέγχουν, εμπλέκονται σε παράνομη μεταφορά πυρηνικής και πυραυλικής τεχνολογίας σε αρκετές χώρες. Ο Ρώσος Υπουργός υπεύθυνος για την ατομική ενέργεια ακολουθεί τη δική του εξωτερική πολιτική. Ήθελε να πουλήσει τελευταίας γενεάς τεχνολογία ακτίνων λέιζερ, κατάλληλη για την κατασκευή ατομικών βομβών, στο Ιράν, το οποίο έχει υπογράψει τη ΣμΕΠΟ αλλά παράλληλα δεν κρύβει και τις φιλοδοξίες του για την ανάπτυξη πυρηνικών όπλων. Η Ρωσία κατασκευάζοντας ήδη στο Ιράν έναν πυρηνικό αντιδραστήρα ελπίζει ότι στο μέλλον θα κατασκευάσει και άλλους. Αξιωματούχοι του Υπουργείου Εξωτερικών, οι οποίοι διαβλέπουν τους κινδύνους, αγνοήθηκαν στη διαδικασία

είναι αμφίπλευρη

των συμβολαίων, όπως επίσης αγνοήθηκαν πρόσφατα από την επιθυμία της Ρωσικής βιομηχανίας όπλων να πωλήσει συμβατικά όπλα στο Ιράν, παρά την υπόσχεση της Ρωσίας ότι δεν θα έκανε καμία τέτοια συναλλαγή.

Το επιχείρημα των γραφειοκρατών της Ρωσίας που ασχολούνται με την πυρηνική τεχνολογία είναι ότι ο καλύτερος τρόπος για να επηρεάσεις πυρηνικά προγράμματα σε χώρες όπως το Ιράν, καθώς και η Κίνα, είναι να εργασθείς μαζί

των συναλλαγών της με τη Ρωσία μπορεί τελικά να προσελκύσει τις χώρες αυτές.

Εάν η Ρωσία έχει αποφασίσει να υλοποιήσει τις προθέσεις της αυτές, μπορεί κάποιος να την σταματήσει ; Ενα άλλο εμπορικό "κόλπο" της Ρωσίας αποτελεί ένα σχέδιο για την κατασκευή ενός διεθνούς αποθηκευτικού χώρου για την αποθήκευση εξασθενημένου πυρηνικού καυσίμου. Αν και η κίνηση αυτή είναι αμφιλεγόμενη, με δεδομένο τα χαλαρά μέτρα ασφαλείας της Ρωσικής πυρηνικής βιομηχανίας, θα ήταν

τους. Πιο συγκεκριμένα, όταν οι επιστήμονες καθίσουν κάτω μαζί, εκείνο που θα προκύψει από τη συνεργασία αυτή δεν θα είναι τίποτε άλλο από εμπειρίες και τεχνογνωσία (know-how) στην κατασκευή ατομικών βομβών. Με τον τρόπο αυτό η Ινδία άρχισε την πρώτη κατασκευή της ατομικής της βόμβας.

Ο κύριος Πούτιν φαίνεται διατεθειμένος, τουλάχιστον προς το παρόν, να "κάνει τη ζωή" των Ηνωμένων Πολιτειών όσο γίνεται πιο δύσκολη συναλλασσόμενος με την Ινδία, το Ιράν ή οποιαδήποτε άλλη χώρα. Η Ινδία θα προτιμούσε βοήθεια πυρηνικής τεχνολογίας από τη Γαλλία ή τις Ηνωμένες Πολιτείες ελπίζει όμως ότι το δόλωμα

δυνατό το σχέδιο αυτό να μην πραγματοποιηθεί εάν η συνεργασία της Ρωσίας με χώρες όπως η Ινδία και το Ιράν εξαναγκάζει τις Ηνωμένες Πολιτείες και άλλες μεγάλες χώρες να επέλθουν δυναμικά και να επηρεάσουν τους πιθανούς αγοραστές. Οποσδήποτε όμως θα πρέπει να ασκηθεί πίεση και στην ίδια τη Ρωσία. Είναι πολύ επικίνδυνο να στηρίζεται κανείς στην τήρηση δεσμεύσεων ελέγχου των εξαγωγών πυρηνικών υλικών σε κάποιον που είναι ανειλικρινής όπως εν προκειμένω η Ρωσία. Χώρες που δεν ενδιαφέρονται για τη μη εξάπλωση των πυρηνικών όπλων δεν πρέπει να μένουν χωρίς συνέπειες.

Ο ΣΚΟΠΟΣ

*Με το κράνος βαρύ στο σκοτάδι,
με την λόγχην σε χέρι θρασύ,
στη φωτιά, στο βουνό, στο λαγυμάδι
την πατρίδα φυλάττω, «τίς ει;»*

*Κουρασμένη σε δάφνη αποκάτω
γείρε τώρα, πατρίδα μου εσύ.
Αργυρώνος σου σκοπός σε φυλάττω
ως να έλθη η ώρα... «τίς ει;»*

*Ουρανός γαλανός από πάνω,
τρέμ' η ποίλια στο πλάγν χρυσή,
συντροφιά μου τ'αηδόνι το πλάνο
τραγουδάει μαζί μου «τίς ει;»*

*Τον χειμώνα τα έλατα γέρουν,
πέφτει χιόνι, βροχή περισσή.
Τρικυμίας σκοτάδια με δέρνουν,
πλην τα πνίγ'η φωνή μου, «τίς ει;»*

*Κρότος όπλων! Εφόδον σημεία.
Στήτε, στήτε, το σύνθημα ου,
-Σανταροζας, Κί'εγώ;- Σφακτηρία
Είθε φίλοι, περνάτε, «τίς ει;»*

*Γείν' ο κόσμος για μας τα λιοντάρια;
Πατρίς, δόξα, γυναίκες, κρησί,
σε μυραίνης μας θάλλτουν κλωνάρια
και η μνήμη φωνάζει «τίς ει;»*

*Κάπου-κάπου καμμιά μαυρομάτα
(αχ! ποιός ψεύτης το κάλος μοσι;)
σα νεράϊδα μου κόβει τη στράτα,
σαν ιππότης της λέω «τίς ει;»*

*Ο πολίτης... Τι τίτλος! Α, κρύμα,
η ψνχη του ανθρώπου νοσεί.
Αυτός είναι κλεισμένος σε μνήμα
κι εις κανένα δεν λέγει «τίς ει;»*

*Κ'εγώ πρώτα περνούσα στα δάση
με ψνχη φοβισμένη, μισή
πλην ο Αρης αν τώρα περάση,
κ' εις τον Αρην θα κράζω «τίς ει;»*

Γεώργιος Παράσχος

Οι εκφραζόμενες απόψεις στο δημοσιευόμενα στις εκδόσεις της ΕΛ.Ε.Σ.Μ.Ε. όρθρα, αποδίδονται αποκλειστικά στους συγγραφείς των και δεν αντιπροσωπεύουν απαραίτητα τις θέσεις της Εταιρείας.

ΤΟ ΣΥΝΤΑΓΜΑ ΚΑΙ ΟΙ ΕΝΟΠΛΕΣ ΔΥΝΑΜΕΙΣ

Αντιστρατήγου ε.α.Η. ΚΑΖΟΥΚΑ

Καίτοι η αναθεώρηση του Συντάγματος βρίσκεται πλέον στην τελευταία φάση της προβλεπομένης διαδικασίας και οδεύει στην οριστική και αμετάκλητη (για την παρούσα περίοδο) διαμόρφωση του κειμένου από τη Βουλή των Ελλήνων, ορισμένες απόψεις και προτάσεις που έπρεπε να περιέχει ο Καταστατικός Χάρτης της χώρας σχετικά με τις Ενοπλες Δυνάμεις, θα μπορούσε να είναι:

Ο εγγυητής της ανεξαρτησίας, της εδαφικής ακεραιότητας, της ελευθερίας, της ασφαλείας και συνεπώς της ανάπτυξης της χώρας είναι οι Ενοπλες Δυνάμεις.

Οι Ενοπλες Δυνάμεις είναι το μέρος του λαού, που εθελοντικά κατατάσσεται σ'αυτές, εκπαιδεύεται και θυσιάζεται εάν απαιτηθεί για την πραγμάτωση των παραπάνω εγγυήσεων.

Ο σημαντικός ρόλος των Ενόπλων Δυνάμεων στη στήριξη της κρατικής οντότητας προσδίδει αφ'ενός κύρος, αίγλη και υπερηφάνεια στα μέλη τους και αφετέρου πλημμυρίζει με αισθήματα εμπιστοσύνης το λαό από τον οποίο προέρχονται.

Αποτελούν συνεπώς οι Ενοπλες Δυνάμεις της χώρας βασικό παράγοντα της υπέρθεσης του κράτους και χωρίς καμία αμφισβήτηση δικαιούνται την κατοχύρωση του ρόλου τους, της λειτουργίας και της οντότητας τους δια του Καταστατικού Χάρτου της χώρας, ώστε να μην καθίστανται βορά της κομματικής αντιπαλότητας και αντιπαράθεσης, αλλά να παραμένουν σταθερά παράμετρος ομαλότητας, απρόσκοπτης λειτουργίας της δημοκρατίας.

Από τη μελέτη όλων των κειμένων των συνταγμάτων των ευρωπαϊκών χωρών, των ΗΠΑ, της Ρωσίας και των παλαιότερων της χώρας μας διαπιστώνεται πως στα περισσότερα κείμενα υπάρχει ένα μικρότερο ή μεγαλύτερο κεφάλαιο που ρυθμίζει βασικές αρχές εθνικής αμύνης και ασφαλείας.

Στο αναθεωρούμενο Ελληνι-

κό Σύνταγμα, που τη βάση του αποτελεί το κείμενο του 1975, δεν υπάρχει ξεχωριστό κεφάλαιο, το οποίο να αναφέρεται στις Ενοπλες Δυνάμεις, αν'αυτού υπάρχουν διάσπαρτες διατάξεις δια θέματα ενόπλων δυνάμεων εκτάσεως δύο έως τριών σελίδων, στα διάφορα άρθρα, που δεν είναι όμως καταστατικά.

Να, ένα προσχέδιο κειμένου διατάξεων που θα αποτελούσε το αντίστοιχο κεφάλαιο του Καταστατικού Χάρτη, περί των Ενόπλων Δυνάμεων:

Οι Ενοπλες Δυνάμεις αποτελούνται από το Στρατό Ξηράς, Θαλάσσης (Πολεμικό Ναυτικό) και Αέρος (Πολεμική Αεροπορία).

Οι Ενοπλες Δυνάμεις είναι κατανεμημένες εις την επικράτεια της χώρας και προσανατολισμένες αναλόγως της εκτιμωμένης απειλής και της προς τούτο ανατεθείσης αποστολής.

Τμήματα των Ενόπλων Δυνάμεων δεν εξέρχονται των γεωγραφικών ορίων της χώρας, εκτός εάν οι συμμαχίες το επιβάλλουν και μετά από έγκριση της Βουλής των Ελλήνων.

Η γενική αποστολή των Ενόπλων Δυνάμεων είναι η τήρηση της ασφαλείας και της εδαφικής ακεραιότητας της χώρας, της δημοκρατίας και της ελευθερίας των Ελλήνων, αλλά και η δια της επιδειξεως ισχύος αποτροπή εκδηλώσεως απειλής. Η κυρία αποστολή των Ενόπλων Δυνάμεων είναι η προς πόλεμον προπαρασκευή τους και το σκοπό αυτής πρέπει να υπηρετούν η οργάνωση, η δομή, η σύνθεση, η ενιαία διοίκηση, η εκπαίδευση και τα διατιθέμενα μέσα.

Οι αξιωματικοί είναι απόφοιτοι των Σχολών Ευελπίδων, Ναυτικών Δοκίμων, Ικάρων και Σωμάτων, που είναι ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα.

Οι μόνιμοι υπαξιωματικοί είναι απόφοιτοι των Σχολών Μονίμων Υπαξιωματικών που είναι ανώτερες σχολές.

Οι στρατιωτικές σχολές παράγουν ηγήτορες και βοηθούς αυτών και υπάγονται στα αντίστοιχα Γενικά Επιτελεία των Ενόπλων Δυνάμεων.

Η εισαγωγή σπουδαστών στις στρατιωτικές σχολές πραγματοποιείται δια του εκάστοτε ισχύοντος συστήματος εισαγωγής σπουδαστών στα ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα δια τους αξιωματικούς και στις ανώτερες σχολές δια τους μόνιμους υπαξιωματικούς, αφού υποστούν επιτυχώς τις ειδικές εξετάσεις (ψυχικές, πνευματικές, σωματικές).

Αξιωματικοί έφεδροι ονομάζονται μόνιμοι και φέρουν διακριτικά αξιωματικού μόνον εν καιρώ πολέμου και δια πράξεις αποιολογούσες προαγωγή επ' ανδραγαθία.

Οι ονομασίες και οι προαγωγές των αξιωματικών και των μόνιμων υπαξιωματικών ενεργούνται από υπηρεσιακά στρατιωτικά συμβούλια εξ αξιωματικών μηδέποτε αποστρατευθέντων και ανωτέρων κατά ένα έως δύο βαθμούς των κρινόμενων.

Η εξέλιξη των αξιωματικών στη στρατιωτική ιεραρχία είναι ανάλογη των ικανοτήτων τους, των υπηρεσιακών αναγκών, των υπάρχουσών θέσεων και διέπεται υπό των κειμένων κανόνων αντικειμενικών και αξιοκρατικών μεθόδων επιλογής.

Η ανάθεση καθηκόντων και οι απολαβές των αξιωματικών και υπαξιωματικών είναι ανάλογες του βαθμού τους.

Οι Αρχηγοί των Ενόπλων Δυνάμεων και των κλάδων τους επιλέγονται υπό αρμοδίου κυβερνητικού συμβουλίου και εγκρίνονται υπό του Προέδρου της Δημοκρατίας εκ πίνακος που συντάσσεται από τα αντίστοιχα ανώτατα υπηρεσιακά συμβούλια και που περιλαμβάνει όλους τους έχοντες τα τυπικά και ουσιαστικά προσόντα.

Το μέγεθος της δυνάμεως (οροφή) των ενόπλων δυνάμεων και των κλάδων αυτών εξαρτάται από την εκτιμώμενη απειλή και την ανατεθείσα αποστολή. Συμπληρούται, εφόσον απαιτείται δια της κατατάξεως μόνιμων οπλιτών ορισμένου χρόνου.

Η εκάστοτε κυβέρνηση παρέχει στις ένοπλες δυνάμεις την εμπιστοσύνη της, τροποποιεί το δόγμα τους και προσφέρει το προσωπικό, το υλικό, τις υπηρεσίες και τα εφόδια δια

ΣΥΝΤΑΓΜΑ ΚΑΙ ΕΝΟΠΛΕΣ ΔΥΝΑΜΕΙΣ

την άρτια οργάνωση, σύνθεση, προετοιμασία και διεξαγωγή των επιχειρήσεων σε ένα σύγχρονο πολεμικό πεδίο, σύμφωνα με τις εκτιμήσεις και αιτήσεις της στρατιωτικής ηγεσίας.

Η εθνική στρατηγική χαράσσεται υπό της ελληνικής Βουλής και τίθεται υπό την κρίση του Προέδρου της Δημοκρατίας.

Η πολιτική εθνικής αμύνης υλοποιείται υπό της εκάστοτε κυβέρνησης, ενώ η στρατιωτική στρατηγική και το στρατιωτικό δόγμα υπό της στρατιωτικής ηγεσίας.

Όλοι οι Έλληνες υποχρεούνται να κατατάσσονται και να προσφέρουν τις υπηρεσίες τους στις ένοπλες δυνάμεις από το 18ο έως το 28ο έτος της ηλικίας τους αναλόγως των σπουδών τους και της επιθυμίας τους. Η διάρκεια της θητείας τους είναι ανάλογη των αναγκών των ενόπλων δυνάμεων και ουδέποτε μικρότερη των 12 μηνών.

Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας άρχει των Ενόπλων Δυνάμεων και εγγυάται την ανεξαρτησία αυτών.

Δια των εκτεθέντων επιτυγχάνεται η κατοχύρωση του στρατιωτικού επαγγέλματος - λειτουργήματος, η αξιοκρατία, η πειθαρχία και το υψηλό φρόνημα των στελεχών των Ενόπλων Δυνάμεων, παραγόντων βασικών δια το αξιόμαχο τους.

Τα αναφερόμενα αποτελούν τη βάση συζητήσεως προς διαμόρφωση από τους ειδικούς ενός τελικού κειμένου που θα μπορεί να καταχωρηθεί σε ιδιαίτερο και ενιαίο κεφάλαιο σε μελλοντική αναθεώρηση του Συντάγματος. Η πράξη αυτή αποτελεί χρέος της ελεύθερης πολιτείας απόδοσης τιμής προς τις Ένοπλες Δυνάμεις δια την προσφορά τους στο έθνος και στην πατρίδα.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Συνταγματικά Κείμενα, Ελληνικά και Ξένα των Κώστα Γ. Μαυριά, Καθηγητή ΔΠΘ και Αντώνη Μ. Παντελή, Αναπληρωτή Καθηγητή Πανεπιστημίου Αθηνών, Έκδοση 2η.

*Το θεμέλιο μας υγιούς
κοινωνίας είναι το
σύνολο των αρχών
που την πλάθουν*

ΕΠΕΤΕΙΟΛΟΓΙΟ ΔΙΜΗΝΟΥ ΜΑΡΤΙΟΥ- ΑΠΡΙΛΙΟΥ

3-3-1821 Συγγρότηση στη Μολδαβία του Ιερού Λόχου
3-3-1913 Απελευθέρωση Κλεισούρας, Αργυροκάστρου κα Δελβίνου

7-3-1947 Επίσημη ενσωμάτωση Δωδεκανήσου

9-3-1941 Εναρξη Ιταλικής εαρινής επιθέσεως στο Αλβανικό μέτωπο

17-3-1821 Ύψωση της σημαίας της Επανάστασεως στην Αρεόπολη

18-3-1821 Στην Αγία Λαύρα υπό τον Επίσκοπο Παλαίων Πατρών Γερμανό ορκίζονται οπλαρχηγοί και πρόκριτοι και κηρύσσεται η έναρξη της Ελληνικής Επανάστασεως

25-3-1896 Αναβιώνουν στην Αθήνα οι Ολυμπιακοί Αγώνες

25-3-1932 Αποκαλυπτήρια του Μνημείου του Αγνώστου Στρατιώτου

26-3-1946 Η Επιτροπή για τις εξωτερικές υποθέσεις της Αμερικανικής Γερουσίας, για δεύτερη φορά (η πρώτη 17-5-1920) εγκρίνει με ψήφισμά της τις ελληνικές διεκδικήσεις στη Βόρειο Ηπειρο

29-3-1430 Ο Σουλτάνος Μουράτ Β' κυριεύει την Θεσσαλονίκη

31-3-1821 Μετά από ψευδή διάδοση για κήρυξη Ρωσοτουρκικού πολέμου, λόγω της Ελληνικής Επανάστασεως, ο τουρκικός όχλος προβαίνει σε άγριες σφαγές των Ελλήνων της Σμύρνης

1-4-1822 Σύσταση Τακτικού Στρατού

1-4-1955 Εναρξη απελευθερωτικού αγώνος ΕΟΚΑ

6-4-1453 Ο Μωάμεθ Β' ο Πορθητής επι κεφαλής 250.000 ανδρών εμφανίζεται προ των τειχών της Κωνσταντινουπόλεως

7-4-1824 Θάνατος του Λόρδου Βύρωνα στο Μεσολόγγι

10-4-1821 Απαγχονισμός του Πατριάρχου Γρηγορίου Ε' από Γεντισάρους την ημέρα του Πάσχα στο Πατριαρχείο Κωνσταντινουπόλεως

10-4-1826 Ηρωική έξοδος των υπερασπιστών του Μεσολογγίου

16-4-1821 Ο Επίσκοπος Ύδρας Γεράσιμος υψώνει την σημαία της Επανάστασεως. Από τη στιγμή αυτή η Ύδρα επωμίζεται το βάρος ολοκλήρου σχεδόν του ναυτικού αγώνα της Επανάστασεως

ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ ΚΑΙ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΤΩΝ ΗΠΑ

Αντιναυάρχου ε.α. Γ. Δεμέστιχα Π.Ν.

Επίτιμου Αρχηγού Στόλου

Η Εθνική Στρατηγική των ΗΠΑ και οι εξ αυτής επί μέρους πολιτικές, καθορίζονται από τα εθνικά συμφέροντα της χώρας, όπως αυτά αναφέρονται σε επίσημες εκδόσεις (A National Security Strategy for a new century, Δεκ. 99 του Λευκού Οίκου - Παγκόσμιες τάσεις 2015 της CIA κ.α.).

Τα εθνικά συμφέροντα των ΗΠΑ χωρίζονται σε ζωτικά (αφορούν στην επιβίωση, ασφάλεια και ζωτικότητα της χώρας), σημαντικά (αφορούν στην ανάπτυξη της χώρας και στα χαρακτηριστικά των εθνών - κρατών σε παγκόσμια κλίμακα), ανθρωπιστικά και άλλα συναφή ενδιαφέροντα. Εξετάζοντας τα ζωτικά συμφέροντα, για την υπεράσπιση των οποίων καθορίζεται σαφώς ότι είναι δυνατή και η χρησιμοποίηση της στρατιωτικής ισχύος, είναι δυνατόν να εξηγήσουμε την κατά καιρούς εφαρμοζόμενη πολιτική των ΗΠΑ καθώς και τις αλλαγές που γίνονται όταν μεταβάλλονται κάποιες παράμετροι. Από τα ζωτικά συμφέροντα των ΗΠΑ, αυτά τα οποία τονίζονται είναι η φυσική ασφάλεια της χώρας και των συμμάχων της, η ασφάλεια των πολιτών, η ευημερία των πολιτών και η προστασία κρίσιμων υποδομών όπως η ενέργεια, το τραπεζικό και οικονομικό σύστημα, οι τηλεπικοινωνίες, οι μεταφορές, τα συστήματα υδρεύσεως και κάθε λογής υπηρεσίες που εξυπηρετούν το κοινωνικό σύνολο.

Για να εξηγήσουμε συνεπώς αποφάσεις που λαμβάνονται και που επιδρούν είτε σε παγκόσμιο είτε σε περιφερειακό επίπεδο, θα πρέπει να συσχετίζουμε την κάθε απόφαση με την εξυπηρέτηση των εθνικών συμφερόντων των ΗΠΑ

ενώ, ως η μοναδική πλέον υπερδύναμη, έχουν τη δυνατότητα να αλλάζουν την τακτική που εφαρμόζουν για την εξυπηρέτηση των συμφερόντων τους. Εξετάζοντας ορισμένες βασικές ενέργειες των ΗΠΑ κατά την περίοδο 1992-2000, μπορούμε να τις συσχετίσουμε άμεσα ή έμμεσα με τα εθνικά τους συμφέροντα και συνεπώς την διατήρησή τους ως αναμφισβήτητη ηγέτιδα σε όλους τους βασικούς τομείς (στρατιωτικό, οικονομικό, πολιτικό).

Οι ΗΠΑ μετέβαλλαν το NATO από καθαρώς αμυντικό οργανισμό σε έναν οργανισμό επεμβάσεως με επιχειρήσεις εκτός περιοχής και για ζητήματα που δεν περιλαμβάνοντο στην ιδρυτική του πράξη, έθεσαν θέμα για την αντιπυραυλική προστασία της χώρας παρακάμπτοντας τις αρχικές συμφωνίες για την μείωση των πυρηνικών όπλων, προσήγγισαν την Κίνα με την ένταξή της στον ΠΟΕ, προσπάθησαν να προσεγγίσουν την Β. Κορέα, επενέβησαν στην Βαλκανική προωθώντας την διάλυση της Γιουγκοσλαβίας (υπό τον ανθρωπιστικό μανδύα), προσπάθησαν και επέτυχαν την μη ουσιαστική ανάπτυξη της Κοινής Εξωτερικής Πολιτικής και Πολιτικής Ασφαλείας (ΚΕΠΠΑ) της ΕΕ, προσπάθησαν να επιλύσουν χρόνια ζητήματα της περιοχής μας (Παλαιστινιακό, Κυπριακό), αναβάθμισαν τον ρόλο της Τουρκίας σε περιφερειακή δύναμη (Κεντρική Ασία - Καύκασο - Ανατολική Μεσόγειο).

Είναι ίσως νωρίς να προβλέψουμε την τακτική που θα ακολουθήσει το νέο Κυβερνητικό σχήμα των ΗΠΑ. Όμως από τις πρώτες κινήσεις διαφαίνεται ότι θα υπάρξουν σημαντικές διαφοροποιήσεις,

σε παγκόσμιο κλίμακα. Οι μεγάλες αλλαγές φαίνεται να αφορούν τις σχέσεις των ΗΠΑ με τις χώρες της Απω Ανατολής. Η προώθηση της Αντιπυραυλικής Ασπίδας και η παροχή στρατιωτικής βοήθειας στην Ταϊβάν, φέρνουν κοντά την Κίνα και την Β. Κορέα και ίσως αποτελέσουν τον πυρήνα για τον σχηματισμό ενός αντίρροπου οργανισμού προς τις ΗΠΑ και το NATO, ο οποίος θα είναι δυνατόν να διευρυνθεί στο μέλλον και με την Ρωσία. Η ένταση που πιθανόν να δημιουργηθεί εξυπηρετεί την περαιτέρω προσέγγιση της Ιαπωνίας με τις ΗΠΑ και την επιβράδυνση της περιφερειακής οικονομικής ολοκλήρωσης της Νοτιοανατολικής Ασίας (ASEAN +3) η οποία βάλλει ευθέως τα οικονομικά συμφέροντα των ΗΠΑ. Το Ιράκ θα εξακολουθεί να αποτελεί στόχο πρώτης προτεραιότητας και αυτό κατεδείχθη με τους ολίγων εβδομάδων βομβαρδισμούς για την καταστροφή εργοστασίων. Ο στόχος του ελέγχου της περιοχής της Κασπίας θα προωθηθεί προκειμένου να εξασφαλισθούν οι μελλοντικές επενδύσεις, κυρίως των πετρελαϊκών κολοσσών.

Η ΕΕ έχει εμπλακεί στο πρόβλημα του αυτοπροσδιορισμού της και όσο διευρύνεται τόσο θα απομακρύνεται η ουσιαστική και πλήρης ενοποίησή της ώστε να απειληθεί με ιστιμία τις ΗΠΑ. Σε ότι αφορά στα Βαλκάνια η επιθυμία επεμπλοκής των ΗΠΑ είναι προφανής, αλλά σαν κράτος που σέβεται τον εαυτό του θα είναι δύσκολο να αποσύρει τις δυνάμεις του αιφνιδίως δείχνοντας ασυνέχεια και ασυνέπεια που δεν συμβαδίζουν με τα χαρακτηριστικά μίας υπερδυνάμεως. Η διατήρηση επί του παρόντος του στρατού των

ΗΠΑ στα Βαλκάνια και η αποθάρρυνση, έστω ρητορικά, του Αλβανικού εθνικισμού, θα συμβάλουν στον περιορισμό των πολεμικών επιχειρήσεων στην περιοχή Κοσόβου-Σκοπίων και στην μη εξάπλωσή των σε άλλες περιοχές της Βαλκανικής. Σε κάθε περίπτωση η μελλοντική μείωση ή απομάκρυνση του στρατού των ΗΠΑ, θα προγραμματισθεί ώστε να αναπληρωθεί από Ευρωπαϊκές δυνάμεις και να δείχνει ότι η Ευρώπη μπορεί αυτοδύναμα να ελέγχει τις περιοχές αμέσου ενδιαφέροντος.

Η προσπάθεια για την επίλυση του Παλαιστινιακού θα συνεχισθεί παρ'όλον ότι η ικανοποίηση και των δύο εμπλεκομένων είναι εξαιρετικά δύσκολη. Οι ΗΠΑ δεν θέλουν να προκαλέσουν την περαιτέρω δυσaréσκεια του Αραβικού κόσμου ενώ παράλληλα παραμένουν ο παραδοσιακός εγγυητής για το Ισραήλ, με την Τουρκία να αποτελεί ουσιαστικό του στήριγμα στην περιοχή.

Για το Κυπριακό η πρώτη ένδειξη δεν είναι τόσο αισιόδοξη, αν λάβουμε υπ'όψιν τη δήλωση του Υφυπουργού Εξωτερικών για πολιτικές υποθέσεις των ΗΠΑ κ. Μαρκ Γκρόσμαν ο οποίος καταθέτοντας στην Επιτροπή Εξωτερικών Υποθέσεων της Γερουσίας ανέφερε ότι για να ενταχθεί η Κύπρος στην ΕΕ θα πρέπει προηγουμένως να επιλυθεί το πολιτικό πρόβλημα. Θέση που είναι αντίθετος με την διατυπωμένη στην συμφωνία του Ελσίνκι, από τα μέλη της ΕΕ.

Η Ελλάδα και η Τουρκία φαίνεται ότι θα εξακολουθήσουν να εμπίπτουν στα ενδιαφέροντα των ΗΠΑ για την περαιτέρω ανάπτυξη των σχέσεων, αλλά και για την βελτίωση των μεταξύ τους σχέσεων. Η Τουρκία πάντως αξιολογείται σε κάθε περίπτωση ότι αποτελεί τον σημαντικότερο παράγοντα της περιοχής από τον οποίο επηρεάζονται άμεσα τα δυτικά και αμερικανικά συμφέροντα. Η Βάση του Ιντσιρλίκ θεωρείται για τις ΗΠΑ και το NATO αναντικατάστατη ενώ οι Τουρκικές

Στρατιωτικές Δυνάμεις, ιδίως του Στρατού και της Αεροπορίας, σημαντικός παράγων ισχύος της Συμμαχίας. Με αυτά τα δεδομένα και την αδυναμία της Ελλάδος να προβάλλει τα σημεία ισχύος της και να διεκδικήσει ανάλογο ρόλο θα πρέπει να θεωρείται ως δεδομένο ότι, για τα καθ'ήμας, η πολιτική των ΗΠΑ θα παραμένει η ίδια όπως μέχρι τώρα και θα είναι μεροληπτική υπέρ της Τουρκίας. Γι'αυτό θα πρέπει να μεμφόμεθα εαυτούς και μόνο αφού προχωρούμε στον 21ο αιώνα χωρίς διατυπωμένη Εθνική Στρατηγική με καθορισμένους στόχους και πολιτικές.

Σημείωση:

Το άρθρο εγράφη την 27-3-2001

Foresights and Repercussions of the US Policy

The advancing of the antiballistic program from the part of the USA and the military aid to Taiwan, push China and N. Korea closer to each other. As a result it seems to be a likely eventuality for a forming of a kernel

as a counterpoising organization against USA and NATO

This organization could be widened in the future by Russian participation. This tension assists the further approach of Japan with USA and delays the peripheral economical integration of S.E. Asia.

Iraq remains as a first priority target.

European Union is in the course of self determination, not rivalling the USA, so far.

In the issue of Balkans, the USA study ways of military retreat, but not in the expense of the respectful name they possess today after the acceptance of being the only reliable superpower.

In all cases USA will keep on watching the question of Albanian nationalism, the likely military confrontations in Kosovo and Skopia, the Israeli-Palestinian controlled balance and Cyprus, not to deviate from their political evaluations.

ΤΑ ΒΑΛΚΑΝΙΑ ΣΤΗ ΔΙΝΗ ΤΗΣ ΑΣΤΑΘΕΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΠΟΣΤΑΘΕΡΟΠΟΙΗΣΗΣ

Υποστράτηγου ε.α.
Δ. ΚΑΝΤΕΡΕ

Αν κανένα διεθνές πρόβλημα δεν επιλύεται χωρίς την κατανόηση και την άρση των γενεσιουργών αιτιών του, αυτό ακόμη περισσότερο ισχύει για το πρόβλημα της αστάθειας των Βαλκανίων, το οποίο είναι ιδιαίτερα σύνθετο, περίπλοκο και δύσκολο στην επίλυσή του. Αυτή όμως την πραγματικότητα οι ισχυροί του κόσμου, οι οποίοι ελέγχουν τους διεθνείς Οργανισμούς και παρουσιάζονται ως η «διεθνής κοινότητα», είτε δεν μπόρεσαν, είτε χάριν των δικών τους σκοπιμοτήτων και ιδιοτελών επιδιώξεων δεν θέλησαν να την κατανοήσουν. Συνέπεια αυτού είναι δέκα χρόνια μετά τη διάλυση της πρώην Ομοσπονδίας Δημοκρατίας της Γιουγκοσλαβίας (ΟΔΓ) με τις πολλές και ποικίλες εξωτερικές «ειρηνευτικές και ανθρωπιστικές» παρεμβάσεις και επεμβάσεις, τις συγκρούσεις με τις τεράστιες καταστροφές, τις εκατόμβες θυμάτων και την πολύ δυστυχία που προκλήθηκε από αυτές, τα Βαλκάνια συνεχίζουν να παραμένουν στη δίνη της αστάθειας και των ενόπλων συγκρούσεων αλλά και η προοπτική για μόνιμη σταθερότητα και ειρήνη να καθίσταται όλο και περισσότερο δυσωίωνη.

Οι διαπιστώσεις αυτές που θα μπορούσαν να έχουν γίνει ευθύς εξ αρχής από τότε που καταφάνηκε η μυωπική πλήρης σκοπιμοτήτων και αυθαιρεσιών πολιτική των ισχυρών του κόσμου (Ομάδες

των πέντε, των έξη κ.λ.π), με την ενθάρρυνση και απόφαση για τη διάλυση της Γιουγκοσλαβίας, επιβεβαιώθηκαν πλήρως με τη νέα ανταρσία των Αλβανών εθνικιστών στη νότιο Σερβία και ιδιαίτερα την ΠΓΔΜ, η οποία βρίσκεται υπό την προστασία της διεθνούς κοινότητας και πρωτίστως των ΗΠΑ.

Μόνο με την Εφαρμογή των Αρχών του Διεθνούς Δικαίου στο Όλο Βαλκανικό Πρόβλημα, η Περιοχή θα Μπορέσει να Εισέλθει σε Πορεία Σταθερότητας και Ειρήνης

Η Σύγχυση και Απόγνωση

Με τη νέα ανταρσία των Αλβανών μπορεί και πρέπει να διαλύθηκαν για όλους πλέον οι αμφιβολίες για την λανθασμένη και επιζήμια πολιτική της διεθνούς κοινότητας, αλλά αυτό κατά κανένα τρόπο δεν σημαίνει ότι έγινε κατανοητό το πρόβλημα και ακόμη περισσότερο ότι υπάρχει η απαιτούμενη βούληση και η αποφασιστικότητα για την επίλυσή του, ώστε τα Βαλκάνια να εισέλθουν σε πορεία μόνιμης σταθερότητας, ειρήνης και πραγματικής συνεργασίας των χωρών και λαών. Τουναντίον εκείνο που διαφαίνεται είναι ότι οι πάντες παραμένουν εγκλωβισμένοι στα λάθη που προηγήθηκαν και το αδιέξοδο στο οποίο αυτά οδήγησαν. Και αυτό διότι οι μεν κύριοι υπεύθυνοι ισχυροί διεθνείς παράγοντες δεν θέλουν να παραδεχτούν τα λάθη τους για να μην ομολογήσουν την αποτυχία τους, οι δε άλλοι, διότι δεν τολμούν να προβάλουν την πραγματικότητα για να μην στενοχωρήσουν τους πρώτους.

Αυτό διαπιστώνεται κατ' αρχήν από τις τάσεις φυγής και

απεμπλοκής από τα τεκταινόμενα στη Βαλκανική, που παρουσιάζουν οι ισχυροί παράγοντες με πρώτους τους υπερατλαντικούς. Αυτούς που φαίνεται ότι διαπίστωσαν ότι με την αυθαίρετη χρήση της όποι-ας βίας θα αναγκαστούν τελικά να καταλάβουν ολόκληρη τη Βαλκανική και να κυνηγάνε τους αντάρτες

(όχι μόνο τους Αλβανούς αλλά και όποιους άλλους «ξεφυτρώσουν» σε λίγο καιρό σε άλλες περιοχές) στα βουνά και τις πόλεις, και αποτέλεσμα δεν θα φέρνουν. Αλλά και οι πολλές

καταδίκες της νέας αλβανικής ανταρσίας, οι διακηρύξεις υποστήριξης προς τους Σλάβους της Μακεδονίας και οι εγγυήσεις της ακεραιότητας του κράτους τους, χωρίς οι ίδιοι να εμπλακούν στη διαμάχη δεν δείχνουν τίποτα άλλο από σύγχυση και απόγνωση. Σύγχυση και απόγνωση που προκαλεί το αδιέξοδο στο οποίο οι ίδιοι έχουν οδηγήσει την κατάσταση στη Βαλκανική.

Καμία εγγύηση δεν μπορεί ο οποιοσδήποτε να παράσχει στα Σκόπια για ακεραιότητα και ειρήνη. Οι λίγοι αρχικά Αλβανοί αντάρτες μπορούν να γίνουν χιλιάδες (στα βουνά και τις πόλεις) και να διατηρούν το κράτος σε συνεχή πλήρη αναστάτωση. Αυτό μπορούν να το κάνουν και χωρίς να διαθέτουν βαριά όπλα και πολλά πυρομαχικά και παρά το «σφράγισμα» των συνόρων που διατείνονται ότι θα κάνουν οι ισχυροί του κόσμου και το οποίο είναι πολύ δύσκολο να το επιτύχουν. Αλλά και να περιοριστεί το αντάρτικο και πάλι δεν θα ηρεμήσει η χώρα εάν δεκάδες και εκατοντάδες χιλιάδες Αλβανοί πολίτες αρχίσουν να βγαίνουν στους δρόμους και στήνουν οδοφράγματα, καίνε κτίρια και δολοφονούν

όποιον Σλάβο βρουν μπροστά τους και αρχίσουν να οικοδομούν τη «Δημοκρατία της Ιλλυρίας» που εδώ και δέκα χρόνια έχουν με δημοψήφισμα ανακηρύξει. Τι θα κάνουν τότε οι εγγυητές; Θα στείλουν «αυτοί οι ανθρωπιστές» τα αεροπλάνα τους να βομβαρδίζουν αυτούς και τους ομοεθνείς τους της Αλβανίας και του Κοσσυφοπέδιου που θα έχουν εθνική υποχρέωση να τους συμπαρασταθούν ή θα ενισχύουν τους Σλάβους για τους εξολοθρεύσουν ;

Και αν μεν όλα αυτά περιοριστούν στην ΠΓΔΜ και τις πέριξ περιοχές θα μπορούσε ίσως με νέες καταστροφές, μερικές εκατοντάδες θυμάτων και δεκάδες χιλιάδες δυστυχείς πρόσφυγες η κατάσταση να θεθεί υπό κάποιο έλεγχο με τη δημιουργία ενός ακόμη διεθνούς προτεκτοράτου στη Βαλκανική. Εάν όμως σε λίγο καιρό, λόγω και αυτών των γεγονότων, ξεσπάσουν ταραχές και αρχίσουν ένοπλες συγκρούσεις από τους Αλβανούς στο Κοσσυφοπέδιο και το Μαυροβούνιο, τους Κροάτες στην Ερζεγοβίνη, τους Σέρβους στο Κοσσυφοπέδιο και στην Κροατία; Τους Τούρκους στη Ράσκα, τους Ούγγρους στη Βοϊβοντίνα και άλλες περιοχές εντός και εκτός των εδαφών της πρώην ΟΔΓ, των οποίων ουκ εστί αριθμός, πώς θα ελεγχθούν οι καταστάσεις αυτές ; Με νέες σφαγές, ερημώσεις και προσφυγοποιήσεις; Ή μπορεί να πιστεύει κανείς ότι όλοι αυτοί οι λαοί δεν έχουν τα ίδια δικαιώματα ελευθερίας και ανεξαρτησίας με εκείνους που τα έχουν αποκτήσει ή θα τα αποκτήσουν με τη συνδρομή και προστασία της διεθνούς κοινότητας; Η αυτοί είναι λιγότερο υπερήφανοι για την φυλετικο-εθνική καταγωγή τους, θαρραλέοι και ικανοί να προμηθευτούν όπλα και πυρομαχικά και να αρχίσουν αντάρτικο και λαϊκές εξεγέρσεις για να επιτύχουν αυτά που πιστεύουν ότι δικαιούνται;

Τίποτα από όλα αυτά δεν συμβαίνει και όλοι οι λαοί της Βαλκανικής, όπως και του κόσμου

ολόκληρου, είναι υπερήφανοι, ικανοί και γενναίοι και όλοι μπορούν να εξεγείρονται όχι μία αλλά πολλές φορές και να θυσιάζονται με συνέπεια να διατηρούν τα Βαλκάνια σε χαώδη κατάσταση. Και αυτό κανείς ας μην αμφιβάλλει ότι θα γίνεται όσο τα έθνη και οι διάσπαρτες ανάμικτες και εκτοπισμένες εθνοτικές πιστεύουν ότι αδικούνται και θα ελπίζουν στην εκπλήρωση των εθνικών τους σκοπών και πόθων. Και αυτό θα γίνεται όσο χρόνο θα επικρατεί αυτή η κατάσταση που ακριβώς φρόντισαν να δημιουργήσουν οι ισχυροί του κόσμου με την αυθαιρεσία και απερισκεψία τους για την εξυπηρέτηση των κακώς εννοουμένων δικών τους συμφερόντων. Τότε που αποφάσιζαν τη διάλυση της ΟΔΓ χωρίς τη συναίνεση όλων των λαών με τα σύνορα που άλλες σκοπιμότητες χάραζε ο Τίτο το 1945, και χωρίς να έχουν επιλυθεί τα πάμπολλα προβλήματα που υπόβοσκαν υπό την πίεση του δικτατορικού κομμουνιστικού καθεστώτος. Και ακόμη αργότερα όταν με τα κατευθυνόμενα διεθνή μέσα προπαγάνδας (κατ'επίφαση ΜΜΕ) δαιμονοποιούσαν το σερβικό έθνος ολόκληρο, βοηθούσαν την Κροατία να εξολοθρεύσει τους Σέρβους κατοίκους της και δημιουργούσαν το εξάμ-βλωμα «της ενιαίας» αλλά διπλά διχοτομημένης Βοσνίας. Και τελευταία το 1999 όταν έστειλαν τα αεροπλάνα για να καταστρέψουν τη νέα Γιουγκοσλαβία με μόνο ουσιαστικό σκοπό να ανατρέψουν το Μιλόσεβιτς από την εξουσία, ωσάν αυτό να ήταν το πρόβλημα που βασάνιζε τη Βαλκανική.

Παμβαλκανική Διάσκεψη και Εφαρμογή Αρχών

Αυτή είναι η ουσία του βαλκανικού προβλήματος σήμερα. Ένα πρόβλημα που είναι ενιαίο και αδιαίρετο με πολλές πτυχές και εκ-

φάνσεις και μόνο έτσι πρέπει και μπορεί να αντιμετωπιστεί. Και το πρόβλημα φυσικά δεν θα αντιμετωπιστεί ούτε δια της απεμπλοκής και της φυγής αυτών που θέλουν να εκπροσωπούν τη διεθνή κοινότητα και μπορούν να επηρεάζουν καταστάσεις, ούτε με τις δαιμονοποιήσεις εθνών και λαών και φυσικά ούτε με τους βομβαρδισμούς και την εξολόθρευση αυτών. Όλοι οι λαοί είναι εθνικιστές και γίνονται ακροεθνικιστές όταν πιστεύουν ότι αδικούνται και καταπατούνται τα δίκαιά τους. Γι'αυτό και άξονα της προσπάθειας για την επίλυση του βαλκανικού προβλήματος πρέπει να αποτελέσει η από τις χώρες και τους λαούς κατανόηση και πίστη ότι κατ' αρχάς δεν αδικούνται και στη συνέχεια ότι δεν μπορούν να ζητάνε για τους εαυτούς τους ότι οι ίδιοι επιδιώκουν να αποσπαστούν από τους άλλους.

Αυτό μπορεί να γίνει με την γενική, στο πλαίσιο μίας υπό την αιγίδα του ΟΗΕ παμβαλκανικής διάσκεψης, απ'αρχής θεώρηση της κατάστασης στη Βαλκανική χωρίς σκοπιμότητες, αγκυλώσεις, υστεροβουλίες και προ πάντων χωρίς αυθαιρεσίες. Εκεί συζητώντας επί μακρόν προβάλλοντας επιχειρήματα και δεχόμενοι τα αντιπεχειρήματα, με βάση τις αρχές του διεθνούς δικαίου και αντικειμενικούς κανόνες που θα μπορούσαν να θεσπιστούν πριν την εξέταση των επί μέρους θεμάτων, οι χώρες και οι λαοί ή θα κατανοούσαν μέχρι πού μπορούν να φθάσουν οι διεκδικήσεις τους ή θα απομονώνονταν και θα καταδικάζονταν από το σύνολο της διεθνούς κοινότητας και θα αντιλαμβάνονταν ότι με τη βία δεν πρόκειται να επιτύχουν οτιδήποτε περισσότερο από εκείνο που θα τους αναγνωριστεί και παρασχεθεί. Στο πλαίσιο αυτό οι ίδιοι θα διαπίστωναν ότι δεν είναι η πληθυσμιακή αριθμητική υπεροχή το μόνο κριτήριο για την κυριαρχία επί εδαφών, διότι έτσι θα έπρεπε στη Βαλκανική να γίνουν δεκάδες ανεξάρτητα κράτη-πόλεις και χωριά - κατά το πρότυπο της αρχαίας Ελλάδος -

Στις 7 Μαρτίου 2001 διοργανώθηκε στο Πολεμικό Μουσείο, από την ΕΛΑΣ και την ΕΛ.Ε.Σ.ΜΕ, ημερίδα με θέμα «Ο Ρόλος του Αποστράτου Αξιωματικού στη Σύγχρονη Κοινωνία». Σεβόμενος τον διαθέσιμο χρόνο θα ήθελα μέσω του περιοδικού της ΕΛ.Ε.Σ.ΜΕ να διατυπώσω συνοπτικά τις απόψεις-εκτιμήσεις μου για το υπόψη θέμα.

Η εποχή μας, αφού ανέδειξε το εξατομικευμένο υποκείμενο σε θεμέλιο της κοσμοθεωρίας της, ανακαλύπτει ταυτόχρονα, ότι τόσο το ατομικό όσο και το συλλογικό υποκείμενο να θρημματίζονται και να απορροφούνται από τους απρόσωπους κοινωνικούς μηχανισμούς. Έχουμε εισέλθει στη φάση ενός απέραντου λήθαργου υπό το πανταχού παρόν και τα πάντα πληρούν όμμα της τηλεόρασης. Διερχόμεθα την εποχή της γενικευμένης αδιαφορίας, της πλήρους απάθειας και της καθολικής αποπροσωπώσεως.

Η Διαλεκτική που ανέθεσε πολέμους και επαναστάσεις φαίνεται να σταματά ελλείψει αντιπάλου. Το Δημοκρατικό μοντέλο ενίκησε. Η αμερικανική ηγεμονία έχει προσλάβει τη μορφή παροχής αστυνομικών και πυροσβεστικών υπηρεσιών και με λάβαρο τα ανθρώπινα δικαιώματα επεμβαίνει όπου επιθυμεί.

Τα βασικά ιδεολογικά ρεύματα εστέρεψαν. Η ιστορική σύγκρουση ανάμεσα στην αριστερά και τη δεξιά έχει ατονήσει. Μία νέα αντιπαλότητα αναπτύσσεται ανάμεσα στους υποστηρικτές των εθνικών κρατών, και σ'αυτούς που υπερασπίζονται ένα πολιπολιτισμικό κράτος.

Το οικονομικό σκηνικό έχει απορροφήσει το αντίστοιχο πολιτικό. Η μοναδική αξία είναι το χρήμα, το κέρδος. Υπέρτατο ιδώδες του κοινωνικού βίου είναι το «πλουτισμός». Σήμερα οι επιχειρήσεις και οι εταιρείες, οι ιδιωτικοί βιομηχανικοί και χρηματιστηριακοί όμιλοι επιδιώκουν να κυριαρχήσουν ανά τον κόσμο εξαπολύοντας τεράστιες οικονομικές επιδρομές.

Η εποχή του Ντε Γκωλ και του Παπάγου παρήλθε. Οι πηγές που νόροδοτούσαν κάποτε το κοινωνικό βάθος του Αξιωματικού στέρεψαν. Το στοιχείο του ηρωισμού εξέλιπεν. Τα στήθη των Αξιωματικών δεν κομοσύνται με χρυσά αριστεία ανδρείας. Τα στρατιωτικά κλέη δεν θέλγουν πλέον μια και το αντίτιμο μιας σύρραξης είναι υπερβολικά ακριβό. Τα ιδεολογικά πάθη έχουν μεταλλαχθεί σε πόθο για καλοπέραση. Οι Αντικές κοινωνίες (καθώς και η Ελληνική) δεν πιστεύουν πια στη θεία και δεν τοποθετούν τίποτα πάνω από τη ζωή.

Σήμερα οι στρατοί είναι ή γίνονται επαγγελματικοί. Οι πόλεμοι ηλεκτρονικοί. Η αριθμητική μείωση των Ενόπλων Δυνάμεων όσο προοδεύει η εκτεχνίκευσή τους συμβάλλει ταυτόχρονα στην υποβάθμιση της κοινωνικής θέσης των Στρατιωτικών.

Η παραπάνω, κατά τη γνώμη μου φουσιονωμία τον σημερινού πλανητικού κόσμου, που αναπόδραστα έχει αγκαλιάσει και τη

Ο Ρόλος του Αποστράτου Αξιωματικού στη Σύγχρονη Κοινωνική Ζωή

Ταξίαρχου ε.α. Χ. Κουτσοκώστα

χώρα μας, εκτιμώ ότι δύσκολα επιτρέπει την κοινωνική δραστηριότητα. Ειδικότερα : Η θέση των Στρατιωτικών, η οποία προγενέστερα ήταν συχνά προνομιούχα από πολιτική άποψη, έχει υποβαθμισθεί. Οι πόρτες του Ελληνικού Κοινοβουλίου έχουν κλείσει σχεδόν ερμητικά.

Τα αντιστασιακά λάβαρα του προοφάτου παρελθόντος έχουν ξεθωριάσει, δεν εμπνέουν. Ευκαιρίες για ανανέωσή τους δεν παρέχονται πλέον. Το σύστημα αναπαραγωγής της εξουσίας συνεχίζει να βασίζεται στις συντεχνιακές αντιλήψεις αυτών που την διαχειρίζονται. Έχει γίνει εταιρεία ή οικογενειακή επιχείρηση των κρατούντων, από την πολιτεία των οποίων οι υπήκοοι εμπνέονται. Όποιος αντιλαμβάνεται την άσκηση της πολιτικής εξουσίας επ'αγαθῶ όλων, δεν χωρεί στον κυρίαρχο μηχανισμό της παράταξης που τον στηρίζει. Ο κομματισμός επέβαλε τον αριβισμό και στους πλέον ανικάτους και αντικατέστησε την αξιοκρατία με την δογματική πίστη στην εξουσία.

Προσπάθειες συμμετοχής στην Τοπική Αυτοδιοίκηση έχουν την ίδια τύχη και εδώ επικρατούν οι έχοντες το κομματικό χρώμα, οι καπάτοι εκμεταλλετές του λαϊκού αισθήματος, οι επαγγελματίες συνδικαλιστές, οι έχοντες ικανότητα δημιουργίας φίλων και οπαδών.

Το συγγραφικό-πνευματικό μας έργο πενυχρό. Οι φωνές που δεν ευθυγραμμίζονται ή που διαφωνούν με την μονόδρομη ερμηνευτική των ιστορικών γεγονότων, που καθολικά επιβλήθηκε στην εποχή μας, πνίγονται από την λογοκρισία ή από τους εκδότες που δεν τολμούν πια να τις δημοσιεύσουν. Πνίγονται από την γενική εμπορευματοποίηση.

Οι ρόλοι στη σύγχρονη Κοινωνική ζωή ανήκουν αποκλειστικά στους ολίγους, σ'αυτούς που μπορούν να κολακεύουν την κοινή γνώμη και σ'όσους έχουν τηλεοπτική φωτογένεια. Οι υπόλοιποι, η μεγάλη πλειονότητα του Ελληνικού λαού, όλων των κοινωνικών στρωμάτων, έχει εν το μεταξύ ανακαλύψει, κατά τρόπο κλασσικά απλό ή απείρως ευρηματικό, την απασχόλησή τους με την νοοτροπία και την πρακτική του παρασιτικού καταναλωτισμού και του κοινωνικού παρασιτισμού.

Εμείς οι απόστρατοι ας απολαμβάνουμε την ψευδαίσθηση της εντιμίας που μας προσφέρει η εντιμότητα και ας τηρούμε με τις κληρονομημένες αντιλήψεις ότι κάποτε αποτελούσαμε την πεμπτοσύα του Έθνους.

**Η δύναμη τείνει προς τη διαφθορά
η δε απόλυτη δύναμη διαφθείρει απόλυτα**

Lord Acton 1832-1902

Τα Βαλκάνια στη δίνη της οσάθειας και της αποσταθεροποίησης

Συνέχεια από τη σελίδα 11

και θα εύρισκαν τους τρόπους και τις δομές των αυτονομήσεων, ομοσπονδο-

ποιήσεων και συνομοσπονδοποιήσεων ώστε όλοι να απολαύουν τα δικαιώματα που τους ανήκουν και να συνεργάζονται μεταξύ τους αντί να πολεμάνε. Με αυτά τα δεδομένα και μία γενναιόδωρη βοήθεια και συνδρομή των ισχυρών του κόσμου τόσο στον οικονομικό όσο και στο συμβουλευτικό τομέα, ώστε να

περιοριστεί η εξαθλίωση και η μιζέρια και κάποτε να ενστερνιστούν οι λαοί τις αρχές της δημοκρατίας, της διαλλακτικότητας και της ανοχής θα μπορούσε στα Βαλκάνια να επικρατήσει η σταθερότητα και η ειρήνη και ακόμη η ελκρινής συνεργασία και η πραγματική φιλία.

1961-2001 40 Χρόνια Κοινοτικής Σχέσης

Δρ Ηλίας-Τέμπος Ευάγγελος

Πριν από 40 χρόνια η Ελλάδα είχε κατορθώσει να επιτύχει έναν από τους κύριους στόχους της ελληνικής εξωτερικής πολιτικής, που ήταν η εφαρμογή της συμφωνίας σύνδεσης με την Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα μετά από αίτηση που είχε υποβληθεί το 1959. Συγχρόνως δινόταν στην Ελλάδα η μελλοντική δυνατότητα να επιτύχει την πλήρη ένταξη της στην τότε ΕΟΚ. Το πόσο σημαντικό ήταν αυτός ο διπλωματικός ελιγμός αποδεικνύεται από την βιασύνη της γείτονος χώρας να υποβάλει έξι μόλις εβδομάδες μετά την ελληνική, την δική της αίτηση για σύνδεση με την ΕΟΚ. Ήταν μια επιτυχία που αντανάκλασε περισσότερο στο πρόσωπο του τότε Έλληνα πρωθυπουργού, παρά στην πολιτική παράταξη της οποίας εκείνος ηγείτο. Μέσα σε αυτό το νέο πλαίσιο, η Ελλάδα αποσκοπούσε στο να ενισχύσει πολιτικά και διπλωματικά την παρουσία της στην Γηραιά Ήπειρο. Η χώρα μας δεν προσδοκούσε μόνο την ενίσχυση και βιωσιμότητα της ασθενικής μεταπολεμικής της οικονομίας αλλά και την οικοδόμηση μιας στενής σχέσης αλληλεξάρτησης μέσα από την οποία η Ελληνική εξωτερική πολιτική σκόπευε -και σε ένα βαθμό το πέτυχε- να αυξήσει την ικανότητα της χώρας προς απότρωση πολέμου. Το 1981 η Ελλάδα έγινε το 10ο μέλος της Ευρωπαϊκής κοινότητας παρά την

αντίθετη γνώμη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Ακριβώς 40 χρόνια μετά το 1961, εκπληρώνοντας τα κριτήρια της Συνθήκης του Μάαστριχ, επιτυγχάνεται, με καθυστέρηση η συμμετοχή της Ελλάδας στην Οικονομική και Νομισματική Ένωση, δηλαδή στον επονο-

μαζόμενο «σκληρό πυρήνα» της σημερινής ΕΕ.

Οι τρεις αυτές ιστορικές ημερομηνίες σηματοδοτούν την επιτυχή πορεία μιας μικρής, γεωγραφικά και πληθυσμιακά χώρας, της οποίας όμως η ιστορία και ο πολιτισμός είναι αξιοσημείωτοι. Μετά την πλήρη ένταξη της Ελλάδας στην ΕΟΚ, οι τότε ελληνικές κυβερνήσεις υποδέχτηκαν με χαρυποφία και επιφυλακτικότητα την ελληνική συμμετοχή στην ΕΟΚ πιστεύοντας -λανθασμένα όπως αποδείχτηκε -ότι η πλήρης ένταξη ισοδυναμούσε με την εκχώρηση κυρίαρχων δικαιωμάτων που αφορούσαν στους ευαίσθητους τομείς της εδαφικής ακεραιότητας και της εθνικής ανεξαρτησίας. Σύντομα όμως, ανακάλυψαν το σφάλμα και διόρθωσαν την αρχική τους τοποθέτηση. Η Ευρωπαϊκή Ένωση δεν αποτελούσε μόνο (ούτε αποτελεί) το σημείο ανεφοδιασμού από το οποίο η Ελλάδα μπορούσε να αντλεί ανεξάντλητους πόρους για την οικονομική της ανόρθωση,

αλλά είναι το βήμα από το οποίο δίδεται στην Ελλάδα η ευκαιρία να προβάλλει το μέγεθος του αναστήματός της καθώς και να προωθηθούν τις απόψεις της. Η Ευρωπαϊκή Ένωση είναι ο μεγαλύτερος πολιτικός και εμπορικός συνασπισμός και μελλοντικά μπορεί να αποτελέσει και αμυντικό συνασπισμό. Συγχρόνως είναι και η μοναδική δυνατότητα της Ελλάδας να υπερασπίσει τις θέσεις της, να αυξήσει την διαπραγματευτική της ικανότητα και να πείσει με τα επιχειρήματά της.

Η συμμετοχή της Ελλάδας στην ΟΝΕ δεν αποτελεί κατ' ουσίαν τρόπο το πέρας μιας δύσβατης αλλά επιτυχούς κατάληξης διαδικασίας. Αντιθέτως είναι το εφαλτήριο για μια πιο εποικοδομητική αμφίδρομη σχέση. Η Ευρωπαϊκή Ένωση δεν είναι το καλύτερο πεδίο διακρατικών σχέσεων για την Ελλάδα. Είναι το μόνο.

Η ΕΛ.Ε.Σ.ΜΕ. δέχεται για δημοσίευση στους «Προβληματισμούς» τις εργασίες των μελών και φίλων της πάνω σε θέματα, που περιέχονται στον κύκλο των ενδιαφερόντων της. Οι εργασίες αυτές μπορεί να είναι άρθρα, δοκίμια, συνόψεις μελετών, επιστολές καθώς και κάθε είδους πρόταση, η οποία ήθελε εκτιμηθεί χρήσιμη και καθοριστική προς το συμφέρον του Ελληνισμού. Οι εργασίες να μην υπερβαίνουν τις δύο (2) δακτυλογραφημένες σελίδες Α4. Οι εργασίες υπόκεινται στη θεώρηση της συντακτικής ομάδας για την περαιτέρω εκμετάλλευση. Οι εργασίες σε χάρτινες σελίδες ή κατά προτίμηση σε δισκέτες PC, δεν επιστρέφονται.

Ταξίαρχου ε.α. Αχιλλέως Γεωργίου

Μετά τα τελευταία γεγονότα που συνέβησαν στο Κοσσυφοπέδιο και στο Τέτοβο της ΠΓΔΜ, με επιθέσεις εναντίον των Σέρβων κατοίκων της περιοχής, με τις διαδηλώσεις των Αλβανοφώνων, εναντίον των Ειρηνευτικών Δυνάμεων, με αιτήματα, εκ μέρους των Αλβανών, να αντιμετωπίζονται ισότιμα συνταγματικώς με το ολαβικό στοιχείο, στα πλαίσια του κράτους, με την δράση των διαφόρων ενόπλων ομάδων, τόσο στην νότιο Σερβία, όσο και στην ΠΓΔΜ, αλλά και την στάση της Αλβα-

Ασταθή

τα Δυτικά Βαλκάνια

νίας και την πολιτική της στην περιοχή, διαφαίνεται πλέον σοβαρώς, ότι τα δυτικά Βαλκάνια εισέρχονται σε μία νέα, μετά την επέμβαση του ΝΑΤΟ, επικίνδυνη τροχιά αποσταθεροποίησης, με δυσμενείς επιπτώσεις στην ειρήνευση της περιοχής και βεβαίως χωρίς όλα αυτά να αφήνουν αδιάφορη την χώρα μας. Ειδικότερα:

Ο Αλβανικός εθνικισμός δεν έχει παραιτηθεί ποτέ από το όραμα της μεγάλης Αλβανίας. Οι Αλβανοί πολιτικοί ηγέτες, με δηλώσεις τους, δεν έχουν παύσει να υπηροποιούν τις εθνικές τους βλέψεις, διότι αυτή την περίοδο και έτσι όπως διαμορφώνεται τα ρευστά πράγματα στην περιοχή, θεωρούν ότι τώρα είναι η κατάλληλη ώρα να διεκδικήσουν όλα περισσότερα μπορούν. Πριν από λίγο καιρό στο διεθνές φόρουμ του Νταβός, ο Αλβανός πρόεδρος κ. Μειντάν, μέγιστος εκφραστής του οράματος αυτού, δήλωσε ότι "Το Μαυροβούνιο και το Κοσσυφοπέδιο πρέπει να γίνουν κράτη διεθνώς αναγνωρισμένα". Το Κοσσυφοπέδιο λοιπόν είναι πλέον το εφοπλισμένο του Αλβανικού αλατρωτισμού και το πρώτο και μεγάλο βήμα για την "Μεγάλη Αλβανία". Η πρόσφατη και "καμουφλαρισμένη" δήλωση του Ι. Μέτα ότι, η Μεγάλη Αλβανία δεν θα λύσει τα προβλήματα των Αλβανών που κατοικούν εντός Αλβανικών συνόρων, αν και επαινέθηκε από τον κ. Τζίντζιτς, δεν είναι τίποτα άλλο παρά, προπέτασμα καπνού, στα μάτια της διεθνούς κοινής γνώμης. Η Αλβανία λοιπόν, στην συνέχεια, με την ίδια δοκιμασμένη ήδη ή άλλη μέθοδο, θα επιχειρήσει χειραγώγηση, σε περιοχές όπου υπάρχουν σημαντικές μεγάλες Αλβανικές μειονότητες στη Νότιο Σερβία, στο Μαυροβούνιο και βεβαίως στην ΠΓΔΜ, την στιγμή που ο αμερικανικός παράγοντας θα χρησιμοποιεί τον Αλβανικό αλατρωτισμό, ως πίεση επί του Βελιγραδίου. Η προκήρυξη πρόωγων εκλογών στο Μαυροβούνιο και η διενέργεια δημοψηφίσματος, είναι πολύ πιθανό, να καταστούν απαρχή νέας απροβλέπτου κρίσεως.

Στον στρατιωτικό τομέα, μετά τον τυπικό αφοπλισμό του περιφέρειου UCK, ομάδες ενόπλων Αλβανών έσπευσαν να τον

αντικαταστήσουν με τον Απελευθερωτικό Στρατό του Πρέσεβο-Μεντβένια-Μπουγιάνοβιτς (UCPMB) στη νότιο Σερβία και τον Εθνικό Απελευθερωτικό Στρατό (UCK) στην ΠΓΔΜ. Την χρηματοδότηση και τον εξοπλισμό των ενόπλων αιτών έχουν αναλάβει, όπως και στο παρελθόν άλλωστε, γνωστοί κύκλοι της διασποράς στην Ευρώπη και Αμερική, οι οποίοι είτε χρηματοδοτούν οι ίδιοι την υπόθεση ή συγκεντρώνουν χρήματα από άλλους που ενθαρρύνουν την ιδέα. Την εκπαίδευση έχουν αναλάβει παλιοί "οπισσεκάδες" και όχι μόνο, οι οποίοι έχουν δημιουργήσει επιτελεία, αποθήκες οπλισμού και πυρομαχικών, τροφοίμων και άλλων

ειδίον διοικητικής μερίμνης εντός των πλαισίων ενός πλήρως εξοπλισμένου και πλαισιωμένου επαρκώς στρατού.

Ήδη από τους δύο αυτούς "στρατούς", γνωρίζαμε αρκετά όπου έχουν αναπτυχθεί. Οι επιθέσεις στο Τέτοβο δεν είναι λίγες με αποτέλεσμα να προκαλείται ανασφάλεια στην περιοχή. Στην περιοχή της ΠΓΔΜ οι επιθέσεις πραγματοποιούνται εναντίον αστυνομικών στόχων, με σκοπό να αμφισβητήσουν την κυριαρχία των τοπικών αρχών. Τα σύνορα της ΠΓΔΜ με το Κοσσυφοπέδιο ουσιαστικώς έχουν καταργηθεί και όπως προσαβήσει να αντισταθεί πυροβολείται. Οι εξελίξεις είναι ορμητικές. Τα θύματα στο Πρέσεβο, κυρίως Σέρβοι, αυξάνονται πλέον ανησυχητικά. Στην περιοχή Τανούσεφρα της ΠΓΔΜ, που τελευταίως έλαβαν χώρα συγκρούσεις ανταρτών με στρατιώτες των Σκοπίων, 250 περίπου άτομα έλαβαν μέρος στην ορκωμοσία νεοσυλλέκτων μαχητών του UCK, οι οποίοι συνέλαβαν και το τηλεοπτικό συνεργείο, καναλιού των Σκοπίων. Και βεβαίως ακολούθησαν τα γεγονότα του Τέτοβου, όπου πλέον, η βία και οι επιθετικές επιχειρήσεις των ανταρτών μετέφεραν το πρόβλημα, εντός του Σλοβακικού εδάφους. Στο σημείο αυτό η διπλωματική επέμβαση του ΝΑΤΟ και της Ε.Ε., υπήρξε έντονη και αποτέλεσμα αυτής, ήταν η ανάληψη επιθετικών πρωτοβουλιών από τις ένοπλες Δυνάμεις των Σκοπίων και της Αστυνομίας, οι οποίες ενισχύθηκαν, στην προσπάθειά τους αυτή, με μικρή βοήθεια, σε μέσα και υλικό, από την Ρωσία και την Βουλγαρία και εν μέρει από την Ελλάδα. Οι (περήργες) αφιμαγίες (χωρίς νεκρούς, τραυματίες και ούτε ένα αιχμάλωτο), στις πλαγιές της Σαρ Πάβινα επάνω από το Τέ-

τοβο και τη Σκόπια Ταύρα βορειότερα τετραγώνια, τα αποτελέσματα όμως, των επιχειρήσεων αυτών, υπήρξαν πενιχρά. Οι ανώτερες εγκατελείψαν το έδαφος της ΠΓΔΜ προσωρινώς μιν, αλλά δεν ηττήθηκαν ούτε παρέδωσαν τα όπλα, απλώς συμπτύχθηκαν σε ασφαλείς περιοχές προς αναδιοργάνωση, εκπαίδευση και ετοιμότητα για μελλοντικές επιχειρήσεις. Παράλληλα συνεχίζεται εντατικώς η στρατολόγηση νέων μαχητών, οι οποίοι προωθούνται πλέον χρησιμοποιώντας, δια την είσοδό τους στις φλεγόμενες περιοχές, την μεθόριο της Αλβανίας και της ΠΓΔΜ, γεγονός πολλαπλώς επικίνδυνο δια την εκ νέου ανάφλεξη εις την περιοχή.

Έτσι είναι σημαντικό στην ευαίσθητη και ταλαιπωρημένη αυτή περιοχή και σχεδόν όμορη ως προς την χώρα μας. Η Αμερικανική πολιτική, μετά από την αλλαγή στην ηγεσία του Λευκού οίκου, διατηρείται σε λίαν χαμηλούς τόνους. Η αποχώρηση από την περιοχή των στρατευμάτων της, μαζί με αυτά των Ευρωπαίων συμμάχων της είναι η περισσότερο επικρατούσα άποψη αυτή την εποχή. Δεν παύει όμως να πιέζει τους Σέρβους για παράδοση του Μιλόσεβιτς και να εγκαταλείπει σωρεία προβλημάτων. Γενικώς η δύση την περίοδο αυτή απαιτεί να χαμηλώσουν οι τόνοι εκατέρωθεν. Η Τουρκική πλευρά, η οποία αρχικώς ουδαμιά εμφανίζεται, πρην η κρίση ξεσπάσει, χωρίς τούτο να σημαίνει πως έχει παύσει να ενδιαφέρεται σφόδρα για την περιοχή και τις εξελίξεις σ' αυτή, τώρα επιδεικνύει μεγίστη κινητικότητα, με συχνές επισκέψεις αξιωματούχων της, στα Σκόπια και στις άλλες Βαλκανικές πρωτεύουσες. Εκτιμάται ότι, μάλλον βρίσκεται σε συνεχή εκτίμηση της καταστάσεως, τηρούσα επί του παρόντος στάση καιροσκοπική και όπου κρίνει σκόπιμο δηλώνει σταθερώς την παρουσία της. Η μεγάλου εύρους οικονομική κρίση που ξέσπασε στη χώρα αυτή αναμένεται να έχει πέραν των οικονομικών επιπτώσεων, που είναι ήδη φανερά, και οξύτερες πολιτικές αντιπαραθέσεις, οι οποίες θα μεταφερθούν κατά παγία τακτική της Αγκυρας και εκτός των συνόρων της. Η Βουλγαρική πλευρά, επιδεικνύει εντονότατο ενδιαφέρον για τις εξελίξεις στην περιοχή, ιδίως για τα συμβαίνοντα στην ΠΓΔΜ. Στο Νταβός, ο πρόεδρος της Π. Στογιάνοφ, τάχθηκε υπέρ της πλήρους αποδόσεως των δικαιωμάτων στους Αλβανούς κατοίκους των περιοχών αυτών, υπολογίζοντας σε οφέλη υπέρ της χώρας του από την έκβαση αυτή. Η ίδια πολιτική ακολουθείται και τώρα, χωρίς να ξεχνούμε την "προθυμία" της ενισχύσεως των Σκοπιανών δυνάμεων με προσωπικό και μέσα. Η Γιουγκοσλαβία, όπως δήλωσε ο Πρόεδρος της, Β. Κοστούνιτσα, ευρίσκεται προ ενός πλήθους αποσχιστικών απαιτήσεων και δίδει αγώνα επιβιώσεως, χωρίς να γνωρίζει αν στο μέλλον η χώρα θα είναι η ίδια, όπως είναι σήμερα. Η Ελληνική πλευρά, εν μέσω αυτών των γεγονότων, πρέπει ν' ανησυχεί σφόδρα για όλα τα παραπάνω, δηλαδή τον Αλβανικό αλυτρωτισμό, την αποσταθεροποίηση στις περιοχές του Κοσοβοπεδίου και ΠΓΔΜ και τις βλέψεις και ορέξεις των άλλων όμορων χωρών, στο μαλακό υπογάστριο της Σερβίας. Οι κινήσεις της Ελληνικής διπλωματίας υπήρξαν έντονες, προς τετραμισμό της κρίσεως, χωρίς συγκεκριμένα απο-

τελέσματα επί του παρόντος και για τον λόγο αυτό επικρατεί έντονος προβληματισμός στο Υπουργείο των Εξωτερικών. Οι όποιοι χειρισμοί, επί του θέματος, επιλεγούν προς υλοποίηση, πρέπει υποχρεωτικώς να καλύπτουν επαρκώς τα συμφέροντα της χώρας μας εις την περιοχή. Το αίτημα των Αλβανών που κατοικούν στην ΠΓΔΜ, περί αλλαγής του Συντάγματος και η απάλειψη της προσωνομίας του, που προσδιορίζει τον "Μακεδονικό" χαρακτήρα του κράτους, συναντά σφοδρές αντιδράσεις από Σκοπιανής πλευράς, διότι εάν δεχθούν και τους Αλβανούς, ως εθνότητα, πέραν της <αποκλειστικής> "Μακεδονικής", οι επιπτώσεις στην συνειδησιακή και εθνική υπόσταση των Σλαβομακεδόνων, η οποία είναι συνυφασμένη με την ύπαρξη του κράτους, θα είναι καταλυτικές.

Συμπερασματικώς δυνάμεθα να τονίσουμε ότι η κρίση στα δυτικά Βαλκάνια θα συνεχισθεί εντονότερα στο εγγύς μέλλον και εάν συνδυασθεί με την κρίση που σοβεί στην γείτονα Τουρκία, τον καιροσκοπισμό και την ελλοχευτική πολιτική της Βουλγαρίας, την φανερή αδυναμία της Γιουγκοσλαβίας να επιβάλει πολιτικές και τον θρασύτατο μεγαλοϊδεατισμό των Τυράνων, αναγκάζει πλέον την χώρα μας να ευρισκείται εγκλωβισμένη εντός μιάς δαγκάνης ασφυκτικής, τον ενεργαλισμό της οποίας θα είναι πολύ δύσκολο ως αδύνατο να αποφύγουμε.

ΤΙ ; Η ΕΛ.Ε.Σ.ΜΕ ΑΝΑΛΑΜΒΑΝΕΙ

Την σύνταξη μελετών, αναλύσεων καθώς και έρευνες επί στρατηγικών θεμάτων

Τα θέματα αυτά δυνατόν να είναι, Στρατιωτικά, Γεωστρατηγικά, Οικονομικά, επιπτώσεως στο περιβάλλον και άλλα συναφή, απλά ή συνδεδεασμένα.

Τα θέματα αυτά ανακύπτουν ή δημιουργούνται από γεγονότα καθολικής επιδράσεως ή κοινωνικοπολιτικές μεταβολές μέσα στον Ελλαδικό χώρο ή τον περιβάλλοντα αυτόν, όπως τα Βαλκάνια, ο Εύξεινος, η Μεσόγειος ή και ευρύτερα.

Αυτά τα γεγονότα και οι μεταβολές επιβάλλουν την ανάγκη επανεκτιμήσεων και επανακαθορισμού της πολιτικο-οικονομικο-κοινωνικής συμπεριφοράς της χώρας, στο πλαίσιο της διεθνούς κοινότητας.

Οι κρατικοί φορείς καθώς επίσης και η ιδιωτική πρωτοβουλία, δυνατόν να αναθέσουν έργο στην ΕΛ.Ε.Σ.ΜΕ. επί θέματος, που τους αφορά και θα έχουν εμπειριστατομένες εκτιμήσεις και τις σαφείς και συγκεκριμένες εισηγήσεις της ΕΛ.Ε.Σ.ΜΕ., ώστε να προχωρήσουν στην υλοποίηση των αντικειμενικών τους σκοπών.

Η Χωρική Θάλασσα στο Επίκεντρο των Προβλημάτων του Αιγαίου

Αντιπαρατήγηση (Θακ) ε.α. Γεωργίου Ι. Σηλιοπολίτη

Για τη Χωρική Θάλασσα (Χ.Θ) έχουν γραφτεί και ειπωθεί πολλά, είτε αυτοτελώς, είτε με άλλα θέματα που αναφέρονται στο Αιγαίο ή τις Ελληνοτουρκικές σχέσεις γενικώς. Είναι ένα θέμα σοβαρό και πολύπολοκο από νομικής, τεχνικής και εθνικής πλευράς, έχει πολλές προεκτάσεις και εμπλέκονται πολλές κρατικές αρμοδιότητες και ποικίλα κρατικά και ιδιωτικά συμφέροντα.

Επιγραμματικώς, θα μπορούσε να λεχθεί ότι η ιστορία του συγχρόνου δικαίου θαλάσσης είναι μία διαρκής σύγκρουση μεταξύ δύο θεμελιωδών αρχών :

- α. Της εδαφικής κυριαρχίας και
- β. Της ελευθερίας των ανοικτών θαλασσών.

Όσο επεκτείνεται η πρώτη θάλασσα τόσο περιορίζεται η δεύτερη και τανάπαλιν. Τα κράτη, ανάλογα με τη γεωγραφική θέση και δύναμή τους, προσπαθούν να εξυπηρετήσουν τα συμφέροντά τους, υποστηρίζοντας άλλοτε την πρώτη και άλλοτε την δεύτερη αρχή.

Ειδικότερα το θέμα της Χ.Θ. απετέλεσε ανέκαθεν κομβικό σημείο διαφωνιών. Στις τρεις πρώτες διεθνείς Διασκέψεις, που έγιναν τον τρέχοντα αιώνα, για την κωδικοποίηση του Δικαίου Θαλάσσης (Χάγη 1930, Γενεύη 1958 και 1960) δεν επιτεύχθηκε συμφωνία για την έκταση της Χ.Θ. Την 10-12-1982 η Γ' Διάσκεψη του ΟΗΕ για το Δίκαιο της Θαλάσσης ολοκλήρωσε τις εργασίες της, που άρχισαν το 1973 και με τη συμμετοχή 150 και πλέον κρατών από όλες τις περιοχές του κόσμου, υιοθέτησε τη νέα Σύμβαση, η οποία τέθηκε σε ισχύ το Νοέμβριο του 1994 και επικυρώθηκε ήδη από την Ελλάδα. Με τη Σύμβαση αυτή η παγκόσμια κοινωνία συμφώνησε για την έκταση της Χ.Θ. μέχρι 12 ναυτικά μίλια (ν.μ.) (άρθρο 30) και γενικώς κατέληξε σε ισορροπημένες και συμβιβαστικές ρυθμίσεις για όλα τα θέματα του Δικαίου Θαλάσσης.

Σύμφωνα με τη νέα Σύμβαση, για κάθε παράκτιο κράτος προβλέπονται οι εξής θαλάσσιες ζώνες :

- α. Εσωτερικά ύδατα
- β. Χ.Θ.
- γ. Συνεχόμενη Ζώνη (Σ.Ζ.)
- δ. Αρχιπελαγικά ύδατα (για Αρχιπελαγικά κράτη),
- ε. Αποκλειστική Οικονομική Ζώνη (ΑΟΖ) ή απλώς Ζώνη Αλιείας και
- στ. Υφαλοκρηπίδα.

Τις ζώνες αυτές τις δικαιούνται και τα νησιά, εκτός των ακατοίκητων βραχονησίδων που δικαιούνται όμως τις τρεις πρώτες (άρθρο 121). Εντός των ζωνών αυτών και ανάλογα με το σκοπό καθεμιάς, ασκούνται κυριαρχικά δικαιώματα και διάφορες δικαιοδοσίες που μειώνονται σταδιακά όσο απομακρυνόμαστε από τις

ακτές. Τα πέραν δε των εσωτερικών υδάτων, της Χ.Θ., των Αρχιπελαγικών υδάτων και της ΑΟΖ ύδατα, αποτελούν την ανοιχτή θάλασσα, εντός της οποίας όλα τα κράτη απολαύουν τις ελευθερίες των θαλασσών (ναυσιπλοΐα, αλιεία, υπέρπτηση, ασκήσεις, έρευνες κ.λ.π), σύμφωνα πάντα με τη Σύμβαση.

Ηδη, σύμφωνα με τα στοιχεία του ΟΗΕ, μέχρι τον Ιούνιο 1994, επί 145 παρακτίων κρατών, η Χ.Θ. έχει ως εξής : 9 έχουν από 3 ως 6 ν.μ., 120 έχουν 12 ν.μ., 5 έχουν από 20 έως 50 ν.μ. και 11 έχουν 200 ν.μ. Πολλά δε κράτη έχουν καθιερώσει επί πλέον και άλλες θαλάσσιες ζώνες όπως :

- α. ΣΖ 53 κράτη από 4 έως 41 ν.μ.
- β. ΑΟΖ 84 κράτη 200 ν.μ. και 8 κράτη μικρότερων εκτάσεων
- γ. Ζώνη Αλιείας 18 κράτη από 12 έως 200 ν.μ. και
- δ. Υφαλοκρηπίδα 100 κράτη από 200 ν.μ. και πάνω.

Με βάση λοιπόν το διεθνές δίκαιο και την πρακτική των κρατών, η Ελλάδα έχει τη νόμιμη ευχέρεια, είτε να επεκτείνει μόνο τη Χ.Θ. (μετρούμενη από τη φυσική ακτογραμμή, όπως σήμερα, ή από ευθείες γραμμές βάσεως), είτε να καθιερώσει άλλη ή άλλες θαλάσσιες ζώνες, σε συνδυασμό ή όχι με επέκταση της Χ.Θ., ώστε να διασφαλίσει τα συμφέροντά της, λαμβάνουσα όμως υπόψη, κυρίως ότι :

- α. Η καθιέρωση θαλασσιών ζωνών επηρεάζει τοπικές ισορροπίες και συμφέροντα και περιορίζει τις ελευθερίες των θαλασσών που ενδιαφέρουν όλα τα κράτη. Όσο μικρότερες οι επιπτώσεις αυτές τόσο λιγότερες οι αντιδράσεις. Τούτο έχει σημασία για μας, λόγω της γεωστρατηγικής θέσης του Αιγαίου.
- β. Δεν αρκεί για ένα κράτος να καθιερώσει μια θαλάσσια ζώνη, αλλά πρέπει να είναι αποφασισμένο και να την ελέγχει, ασκώντας εντός αυτής τα δικαιώματά του, σύμφωνα με το Διεθνές Δίκαιο και
- γ. Από τη μία μεριά έχει μεγάλη εμπορική ναυτιλία, ενώ από την άλλη αντιμετωπίζει προβλήματα ασφαλείας και εδαφικής κυριαρχίας.

Σε σχέση με τις άλλες θαλάσσιες ζώνες, η Χ.Θ. σε συνδυασμό με τις ευθείες γραμμές βάσεως, είναι η πλέον συμφέρουσα για την κατοχύρωση της ασφάλειας και των κυριαρχικών δικαιωμάτων του παρακτίου κράτους, γιατί εντός αυτής ασκεί κυριαρχία, με μόνη εξαίρεση το δικαίωμα της αβλαβούς διελεύσεως των ξένων πλοίων. Το δικαίωμα όμως αυτό περιλαμβάνει απλό διάπλου χωρίς να προκαλεί κίνδυνο στην ασφάλεια του παρακτίου κράτους κ.λ.π. Τα υποβρύχια διέρχονται στην επιφάνεια, δεν επιτρέπονται υπέρπτηση

αεροσκαφών, ασκήσεις αεροσκαφών, έρευνες, αλιεία κλπ. Και γενικώς το παράκτιο κράτος έχει μεγάλη ευχέρεια να ρυθμίζει τη διέλευση, θέτοντας περιορισμούς και απαγορεύσεις, αναφορικά κυρίως με τη διέλευση πολεμικών πλοίων, και επηρεάζοντας έτσι σοβαρά την ελευθερία της ναυσιπλοΐας.

Είναι γεγονός ότι με Χ.Θ. 12 ν.μ. και μάλιστα με ευθείες γραμμές βάσεως, μεγάλη θαλασσία έκταση και κυρίως πολλά Στενά, που σήμερα είναι ελεύθερα στη διεθνή ναυσιπλοΐα, γίνονται Χ.Θ. όπου τα ξένα πλοία έχουν δικαίωμα μόνο αβλαβούς διελεύσεως. Πέραν τούτου, με Χ.Θ. 12 ν.μ. ρυθμίζονται αυτομάτως, κατά το μεγαλύτερο μέρος τους, ευνοϊκά για τη χώρα μας, τα θέματα αλιείας, επιστημονικών ερευνών, έρευνας και διάσωσης, ρυπάνσεως και κυρίως της Υφαλοκρηπίδας και των πτήσεων και ελέγχου στον εναέριο χώρο. Αλλά και η καθιέρωση οποιασδήποτε άλλης θαλάσσιας ζώνης θα έχει ανάλογες με τις παραπάνω, ευνοϊκές για τη χώρα μας, επιπτώσεις. Γι' αυτό αντιδρά λυσσασδώς η Τουρκία και με συμφωνίες τύπου Βέρνης ή Νταβός και με απειλές και τεχνητές εντάσεις προσπαθεί να παρεμποδίσει οποιαδήποτε ενέργεια μας έξω από τα 6 ν.μ.

Κακώς όμως αντιδρά έτσι η Τουρκία γιατί η χώρα μας δεν θα αυθαιρετήσει ούτε θα παραβιάσει το Διεθνές δίκαιο, μεταβάλλοντας το Αιγαίο σε Ελληνική λίμνη, όπως με υστερόβουλη υπερβολή υποστηρίζει η Τουρκία, αλλά απεναντίας θα ενεργήσει νόμιμα για να διασφαλίσει ό,τι της ανήκει, σύμφωνα με τη γεωγραφική της θέση και το διεθνή νόμο, ο οποίος αναγνωρίζει αφενός μεν πλήρη δικαιώματα στα νησιά και αφετέρου το απαραβίαστο των συνόρων μας και το αδιαίρετο της εθνικής μας κυριαρχίας. Το Αιγαίο δεν θα είναι Ελληνική λίμνη, αλλά μια θάλασσα με καθεστώς διεπόμενο, όπως και σήμερα, από το διεθνές δίκαιο, όπως την έχει διαπλάσει η γεωγραφία και με τα ελληνικά σύνορα - που είναι ταυτοχρόνως και ευρωπαϊκά - απαραβίαστα, όπως καθορίζονται από τις Διεθνείς Συνθήκες.

Αλλωστε, για να ισορροπήσει τους περιορισμούς που συνεπάγεται η Χ.Θ. για την ελευθερία της ναυσιπλοΐας, η Σύμβαση προβλέπει το δικαίωμα ελεύθερας διελεύσεως δια των Στενών Διεθνούς Ναυσιπλοΐας (TRANSIT PASSAGE) το οποίο είναι ευνοϊκότερο από της αβλαβούς διελεύσεως, διότι δίνει λιγότερη δύναμη στο παράκτιο κράτος να ρυθμίζει τη διέλευση και διασφαλίζει ικανοποιητικώς την ελευθερία διελεύσεως όλων των πλοίων, συμπεριλαμβανομένων και των υποβρυχίων εν καταδύσει και υπερ-

πτήσεως όλων των αεροσκαφών. Το TRANSIT PASSAGE, λόγω ατελείας και ασαφείας των σχετικών διατάξεων, εγκυμονεί κινδύνους για την ασφάλειά μας, από τυχόν κακόπιστη εφαρμογή του από άλλα κράτη, μαζί όμως με την μη αναστελλόμενη αβλαβή διέλευση, θα αποτελούσε, κατά τη γνώμη μου, σε περίπτωση επε-

κτάσεως της Χ.Θ., την μη χειρωνα λύση και βασικά θα στερούσε την Τουρκία και κυρίως τις εκτός Αιγαίου χώρες, ΗΠΑ κ.λ.π. από το επιχείρημα του περιορισμού της ελευθερίας της ναυσιπλοΐας.

Θα πρέπει εδώ να επισημανθούν τα εξής: Καίτοι δεν είναι του παρόντος, έχω τη γνώμη ότι από τα πρακτικά της Διασκέψεως, τη θέση του

Διεθνούς Δικαστηρίου στη διαφορά μεταξύ Ιταλίας και Αλβανίας (CORFU CHANNEL CASE) αλλά και από θεωρητικές απόψεις, προκύπτει, ότι το δικαίωμα του TRANSIT PASSAGE αποτελεί, μάλλον, διεθνή εθμικό κανόνα. Γι' αυτό πρέπει να εξεταστεί μήπως χρειάζεται να γίνουν από τώρα οι απαραίτητες ρυθμίσεις στο Αιγαίο, σύμφωνα με τη Σύμβαση, ώστε να μην υπάρξουν ασυνέπεια και τετελεσμένα, ακόμη και με Χ.Θ. 6 ν.μ. Κατά συνέπεια, οι απαιτήσεις της Τουρκίας είναι άδικες, υπερβολικές και παράλογες, γιατί η ικανοποίησή τους προϋποθέτει ανάπλαση της Γεωγραφίας και τροποποίηση των συνόρων, πράγμα το οποίον ούτε αναγράφεται στη Σύμβαση ούτε ήταν στις προθέσεις της διεθνούς κοινωνίας που την υιοθέτησε. Γι' αυτό, μη δεχόμενη τη νέα Σύμβαση η χώρα αυτή αποφεύγει να τις συγκεκριμενοποιήσει, αρνείται τη νομική φύση της διαφοράς και την προσφυγή στο Διεθνές Δικαστήριο - καίτοι στα άρθρα 74 και 83 της Σύμβασης περί οριοθετήσεως της ΑΟΖ και Υφαλοκρηπίδος, αντίστοιχα, περιελήφθησαν τα αόριστα και ασαφή κριτήρια τα οποία με φανατισμό υποστήριξε στη Διάσκεψη - και θεωρώντας το θέμα πολιτικό, επικαλείται λόγους "ζωτικού χώρου" και προσπαθεί να ικανοποιήσει τις ηγεμονιστικές και τυχοδιωκτικές της επιδιώξεις, ψαρεύοντας στα θολά νερά ό,τι μπορεί με απειλές και τετελεσμένα. Με τα δεδομένα αυτά και στο μέτρο που μπορώ να αξιολογήσω την απειλή για CASUS BELLI, νομίζω ότι η Τουρκία δεν μπορεί να την πραγματοποιήσει. Μπλοφάρει και προσπαθεί να εκβιάσει αρεστές λύσεις εκμεταλλευόμενη την ατολμία μας και τις διεθνείς συγκυρίες. Η καθιέρωση Χ.Θ. 12 έως 200 ν.μ. από τα 136 κράτη, με ή χωρίς νησιά (συμπεριλαμβανομένης και της Τουρκίας) αλλά και των άλλων θαλασσίων ζωνών, έγινε προ της ενάρξεως ισχύος της νέας Σύμβασης. Τούτο αποδεικνύει ότι επέκταση της Χ.Θ., είτε ηπειρωτικών είτε νησιωτικών

Η Χωρική Θάλασσα στο Επίκεντρο των Προβλημάτων του Αιγαίου

ακτών, μέχρι 12 ν.μ. ή καθιέρωση άλλης θαλάσσιας ζώνης, στηρίζεται σε εθιμικό κανόνα του Διεθνούς Δικαίου, δεδομένου ότι ούτε στις συμβάσεις της Γενεύης (1958) υπήρχαν τέτοιες ρυθμίσεις. Στη διεθνή πρακτική υπήρξαν διαφορές είτε από καθιέρωση θαλάσσιων ζωνών είτε από ενέργειες των παρακτίων ή άλλων κρατών εντός αυτών, που οδήγησαν σε επεισόδια (πυροβολισμούς ή συλλήψεις πλοίων κ.λπ.), εντάσεις, προσφυγές σε διεθνείς οργανισμούς ή σε δικαστικούς αγώνες κ.λπ. Δεν αποτέλεσαν όμως CASUS BELLI. Τί διεθνείς κανόνες και διαδικασίες και ποιά κρατική πρακτική θα επικαλεσθεί η Τουρκία ;

Εάν η Τουρκία διαφωνεί, δηλαδή αν υπάρχει διαφορά, πρέπει κατά το Διεθνές Δίκαιο, να επιλυθεί με ειρηνικά μέσα (άρθρο 2 Καταστατικού Χάρτη ΟΗΕ). Ο πόλεμος και γενικά η βία είναι καταδικασμένα μέσα. Πώς τολμάει η Τουρκία και προκαλεί τη διεθνή έννομη τάξη ; Και τί κάνουμε, εν πάσει περιπτώσει, εμείς ; Πώς ανεχόμαστε τέτοιες απειλές με τόσο προκλητική και ωμή παραβίαση του διεθνούς δικαίου ; Υπάρχουν διεθνείς οργανισμοί και διαδικασίες, όπως ΟΗΕ με το Συμβούλιο Ασφαλείας, NATO, ΟΑΣΕ, ΔΕΕ, οι Ευρωπαϊκοί Οργανισμοί κ.λπ.), Μπορούμε και πρέπει να αξιοποιήσουμε τις διαδικασίες αυτές, για να υπερασπίσουμε την εθνική μας κυριαρχία και αξιοπρέπεια.

Από τα παραπάνω γίνεται σαφές ότι το θέμα της Χ.Θ., κόμβος των προβλημάτων του Αιγαίου, έφθασε στο πιο κρίσιμο σημείο. Η νέα Σύμβαση έδωσε ευνοϊκή δυναμική για τις θέσεις μας, γιατί, με την κωδικοποίηση ήδη εθιμικών κανόνων, απολυτοποιεί πέραν κάθε αμφιβολίας, τα δικαιώματα των νησιών μας, παρέχει επιχειρήματα και εναλλακτικές λύσεις, αποδυναμώνοντας τις θέσεις των αντιπάλων μας. Θα πρέπει όμως να αρπάξουμε την ευκαιρία γιατί :

α. Η Τουρκία θα προσπαθήσει να αποδυναμώσει ό,τι μας ευνοεί με δημιουργία τετελεσμένων κ.λπ.

β. Τα άλλα κράτη και κυρίως της Μεσογείου, ή έχουν επιλύσει τα σχετικά προβλήματα ή θα σπεύσουν να το πράξουν και έτσι θα είναι αδιάφορα ή απρόθυμα να μας βοηθήσουν.

γ. Η διεθνής κοινωνία έκανε το χρέος της και δεν ξέρουμε την κατάσταση και τους συσχετισμούς που θα φέρει η υπό συνεχή ρευστότητα νέα τάξη πραγμάτων. Φοβάμαι ότι δεν θα υπάρξουν στο μέλλον καλύτερες για μας συνθήκες, από πλευράς διεθνούς δικαίου, διεθνούς νομολογίας, διεθνούς πρακτικής και ισορροπιών στην περιοχή.

Ποιές είναι οι θέσεις - ενέργειές μας για τη διασφάλιση της εθνικής μας κυριαρχίας; Αρκεί το να δηλώνουμε ότι "....η ελληνική κυριαρχία είναι 6 ν.μ. και 10 ν.μ. ο εθνικός εναέριος χώρος.....και ότι το μόνο πρόβλημα είναι το της Υφαλοκρηπίδος, για το οποίο προτείνουμε

προσφυγή στη Χάγη....." (Βήμα 16-4-95); Είναι κατοχυρωμένα τα 10 ν.μ. με τη συνεχή έμπρακτη αμφισβήτηση των τελευταίων χρόνων από την Τουρκία, ΗΠΑ κ.λπ.; Θα επικρατήσει η άποψή μας ότι ο εθνικός εναέριος χώρος προσδιορίζει - διασφαλίζει και τον εθνικό θαλάσσιο χώρο και ότι συνεπώς δεν χρειάζεται και επέκταση της Χ.Θ.; Θα περάσουμε από το "βυθίσате το ΧΩΡΑ" στο "καταρίψατε τα ΦANTOMΣ"; Πότε και πώς θα πάμε στη Χάγη ; Ο εναέριος εθνικός χώρος των 10 ν.μ. καθιερώθηκε το 1931 και η Χ.Θ. των 6 ν.μ. το 1936. Εκτοτε έγιναν δραματικές αλλαγές και στο δίκαιο θαλάσσης - με αποκορύφωμα τη νέα Σύμβαση - και στην πρακτική των κρατών. Όλα τα κράτη έκαναν ό,τι έπρεπε για να διασφαλίσουν τα συμφέροντά τους. Και πρώτη η Τουρκία, η οποία, χωρίς να έχει υπογράψει καν τη Σύμβαση, καθιέρωσε Χ.Θ. 6 ν.μ. στο Αιγαίο και 12 ν.μ. στη Μεσόγειο και στη Μαύρη Θάλασσα, καθώς και ΑΟΖ 200 ν.μ. στη Μαύρη Θάλασσα και έχει τροποποιήσει τους κανονισμούς της που αφορούν τόσο τη διέλευση των ξένων πολεμικών πλοίων δια της Χ.Θ. όσο και τη διέλευση των ξένων εμπορικών πλοίων δια των Στενών του Βοσπόρου, αψηφήσασα το IMO και τη Συνθήκη του ΜONTPE, χωρίς κάποιο από τα θιγόμενα κράτη να θεωρήσει τις ενέργειες αυτές ως CASUS BELLI και κυρίως η Ρωσία, η οποία, απεναντίας, έσπευσε να διαπραγματευθεί την κατασκευή αγωγών για να διασφαλίσει τη μεταφορά του πετρελαίου της. Εμείς τί κάναμε ή τί θα κάνουμε, πώς και πότε ;

Κατά συνέπεια, χρειάζεται άμεση κινητικότητα. Κατάλληλο συλλογικό όργανο, μετά από συστηματική μελέτη, να εισηγηθεί, κατ'αρχήν, μια πάγια εθνική πολιτική. Είναι απαράδεκτο να υπάρχουν δημόσιες δηλώσεις ή δημοσιεύματα όπως, ότι.....δεν πρέπει να επεκτείνουμε τη Χ.Θ. ή ότι.....η χώρα μας παραπήθηκε του δικαιώματος αυτού ή να διατυπώνονται απόψεις - θέσεις από άσχετα δημόσια πρόσωπα κ.λπ. Είναι απαράδεκτο επίσης, να απειλεί ανοικτά και ωμά, χωρίς τη δική μας πρόκληση, η Τουρκία με πόλεμο για την άσκηση ενός νομίμου δικαιώματός μας και να μην υπάρχουν προσφυγές στα αρμόδια διεθνή όργανα και σχετικές καταδικαστικές αποφάσεις εις βάρος της χώρας αυτής. Οι σχέσεις των κρατών δεν διέπονται από συναισθηματισμούς και ανωτερότητες, αλλά από ψυχρό υπολογισμό και αμοιβαιότητα.

Λόγω δε της σοβαρότητας και της πολυπλοκότητας του θέματος, όπως προαναφέρθηκε, η μελέτη θα πρέπει να αποβλέπει στο να διαπιστωθούν :

α. Τα πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα από :

(1) Την επέκταση της Χ.Θ. σε συνδυασμό με το TRANSIT PASSAGE

(2) Την καθιέρωση άλλης ή άλλων θαλάσσιων ζωνών σε συνδυασμό με την επέκταση ή όχι

της Χ.Θ. και

(3) Την εφαρμογή των ευθειών γραμμών βάσεως ή όχι.

β. Οι θέσεις και διαθέσεις των ενδιαφερομένων κρατών, κυρίως του Εύξεινου Πόντου και Βαλκανικής, ΗΠΑ κ.λ.π. μετά από σωστή ενημέρωση και συνεργασία μαζί τους ώστε να πεισθούν ότι ασκούμε λελογισμένα νόμιμο δικαίωμα και ότι δεν θίγονται τα συμφέροντά τους.

γ. Οι θέσεις και τάσεις της διεθνούς νομολογίας.

δ. Η πρακτική των άλλων κρατών.

ε. Η ορθότητα των αντιδράσεών μας στις προκλήσεις της Τουρκίας και γενικώς ο τρόπος αντιμετώπισής τους κ.λ.π.

Με βάση μια πλήρη μελέτη και σωστή πολιτική, νομίζω ότι πρέπει και μπορούμε, αφενός μεν να πείσουμε την Τουρκία να περιοριστεί σε ό,τι της δίνει το διεθνές δίκαιο, η λογική και η γεωγραφική της θέση και αφετέρου να επιλέξουμε την καλύτερη δυνατή λύση για τα εθνικά μας συμφέροντα.

The Territorial waters in the epicentre of the problems of the Aegean

(Excerpt)

There is a need for immediate mobilization. A suitable experts team, after a systematic study, must introduce, in principle, a permanent national policy. It is inconceivable to launch public statements or publications like, ...we must not extend the territorial waters or that... our country has quit of this right. In several cases some irrelevant statesmen express their unsuccessful point of view on this very critical issue. It is unacceptable the fact that Turkey threatens openly and blatantly with war without any previous provocation from the Greek side, just because Greece should practice its legal right and further, Turkey not to be convicted by the international bodies of law. The relations between states are not determined by feelings and infallible behavior, international relations are cool evaluation and mutuality.

HEL.I.S

has the capacity and the
concern to correspond
in time

**suitably
and consequently**

to all entrusted deeds

The essential care of HEL.I.S.S.

**is the prompt turning in the work
to the receiver.**

This is, because

there exists

**consciousness of the rapidity of the
events evolution in our modern era,**

**so there is much understanding
on the need of
flash reaction of the employers.**

The rapidity of HEL.I.S.S.
has been tested so far,
through its proficiency

Οικονομική Κρίση στην Τουρκία και Δομή του Συστήματος

Αρχιπλοίαρχου ε.α. Η. Παπαφρατζέσκου

Η αιτία της πρόσφατης τουρκικής οικονομικής κρίσης, είχε φαινομενικά ως αφετηρία το πρόβλημα στο τραπεζικό σύστημα και στην συνέχεια την αιφνίδια σύγκρουση για την καταπολέμηση της διαφθοράς μεταξύ Πρωθυπουργού κ. Ετσεβίτ και Προέδρου της Δημοκρατίας κ. Σέζερ που ανάγκασε τη δύση και τις δύο φορές να προσέλθει ως αρωγός με το Δ.Ν.Τ να παρέχει το εντυπωσιακό ποσό των 10 δις. δολλαρίων σε πρώτη φάση για την στήριξη της τουρκικής οικονομίας.

Η κρίση ήταν αναμενόμενη δεδομένου, ότι είναι προϊόν κρίσης του ίδιου του δομικού Κεμαλικού συστήματος και έχει άμεση σχέση με την λειτουργία των δημοκρατικών θεσμών.

Κράτος - Κοινωνία - Οικονομία

Η τουρκική οικονομία τα τελευταία χρόνια παρουσιάζει εικόνα αντιφατική με υψηλούς ρυθμούς ανάπτυξης, αλλά σημαντικές διακυμάνσεις. Ανάπτυξη με ασύμμετρο τρόπο δημιουργώντας μεγάλες κοινωνικές ανισότητες, που οδηγούν μεγάλο μέρος του πληθυσμού προς την φτώχεια και τον ακραίο ισλαμισμό.

Η οικονομική ανάπτυξη στηρίχθηκε κυρίως στην κρατική παρέμβαση και προστατευτισμό, στους Τούρκους επιχειρηματίες και την είσοδο δυτικών κεφαλαίων στη χώρα, σε συνδυασμό με την εκβιομηχάνιση, τη μετανάστευση και την άνοδο της γεωργικής παραγωγής. Επιπλέον η τουρκική οικονομία παρουσιάζει μεγάλα δημοσιονομικά ελλείμματα, υψηλό πληθωρισμό, υψηλά επιτόκια και υποτίμηση του νομίσματος. Ο τραπεζικός τομέας παραμένει κομβικό σημείο διαπλοκής μεταξύ οικονομίας και πολιτικού συστήματος. Οι ιδιωτικοποιήσεις δεν προχωρούν δεδομένου ότι η Κυβέρνηση δεν προτίθεται να παραχωρήσει μεγαλύτερο μέρος μετοχών αλλά και της διοίκησης κρατικών επιχειρήσεων σε ιδιώτες επιχειρηματίες.

Οι Τούρκοι πολίτες αισθάνονται ανασφαλείς και διαπιστώνουν ότι το κράτος δεν έχει εδραιώσει ακόμη ένα αξιόπιστο σύστημα δημοκρατικής διακυβέρνησης, το οποίο να σέβεται τα προβλήματα του λαού και να προστατεύει τα δικαιώματα των μειονοτήτων.

Άλλο σημαντικό στοιχείο είναι η δημιουργία τα τελευταία χρόνια (εποχή Οζάλ) μιας ανώτερης αστικής και επιχειρηματικής τάξης η οποία είναι εξαρτημένη από την πολιτική ηγεσία, τρέφει συμπάθεια προς την ηγεσία των Ενόπλων Δυνάμεων και ζητάει μερίδιο της εξουσίας.

Τμήμα αυτής υποστηρίζει πως η οικονομία της χώρας δεν πρέπει να εγκαταλείψει πλήρως τον ιστορικό, κοινωνικό και οικονομικό περίγυρό της στον κόσμο του Ισλάμ. Από την άλλη πλευρά γνωρίζει τους κινδύνους, που όντως υπάρχουν με τη ριζοσπαστι-

κοποίηση του ισλαμικού πολιτικού κινήματος.

Αυτό το τουρκικό κράτος αδυνατεί να προσφέρει στοιχειώδεις κοινωνικές υπηρεσίες, αποσταθεροποιεί την οικονομία, προστατεύει τους εκλεκτούς, αποσυνθέτει την κοινωνία, αλλά προσφέρει όμως σημαντικά ποσά για στρατιωτικές δαπάνες.

Οι Τούρκοι στρατιωτικοί και αρκετοί πολιτικοί τώρα αρχίζουν να καταλαβαίνουν τι ακριβώς συνεπάγεται η προσαρμογή της Τουρκίας στην Ε.Ε., και δεν φαίνεται να τους αρέσει, φοβούμενοι ιδιαίτερα την αλλοίωση του δομικού τους συστήματος, αλλά και την απώλεια προσωπικών ωφελημάτων.

Διαπιστώσεις

Είναι προφανές, ότι μία χώρα, όπως η Τουρκία, που έχει θέσει υποψηφιότητα για την Ε.Ε. και οφείλει γι' αυτόν το λόγο να ανοιχθεί στο διεθνή ανταγωνισμό, πρέπει να επιβάλει θεσμικές αλλαγές, με ευρύτατες πολιτικές διαστάσεις.

Η οποιαδήποτε προσπάθεια προσαρμογής της τουρκικής οικονομίας στα ευρωπαϊκά δεδομένα θα είναι δυσχερής, με υψηλό κοινωνικό κόστος καθώς θα αξύνει ακόμα περισσότερο τις ήδη υφιστάμενες κοινωνικές ανισότητες που έχει δημιουργήσει το Κεμαλικό μοντέλο ανάπτυξης. Αυτό θα διευρύνει το χάσμα μεταξύ της μεγαλοαστικής τάξης που τμήμα της θέλει την προσέγγιση με την Ευρώπη, με την μικροαστική και τα φτωχά στρώματα που είναι κατά το πλείστον ισλαμιστές και δεν θέλουν προσέγγιση με την Ε.Ε.

Οι κραδασμοί των κοινωνικών εντάσεων, που θα δημιουργήσει η όποια προσπάθεια προσαρμογής στα Ευρωπαϊκά οικονομικά δεδομένα, θα εντείνει την ήδη υφιστάμενη δομική αστάθεια του Κεμαλικού κράτους, με κίνδυνο συνολικότερης αποσταθεροποίησης της χώρας.

Η στήριξη προς την τουρκική οικονομία που έχει ήδη αρχίσει να παρέχει η Δύση μέσω του Δ.Ν.Τ. δεν είναι αρκετή από μόνη της για να εξαλείψει το πρόβλημα. Απαιτείται γενικότερη ρύθμιση του πολιτικού κοινωνικού και οικονομικού μοντέλου, δηλαδή του ίδιου του Κεμαλικού δομικού συστήματος.

Η ζοφερή οικονομική κατάσταση ασφαλώς επηρεάζει έστω και προσωρινά την εξέλιξη του εξοπλιστικού προγράμματος της Τουρκίας. Η οικονομική κρίση και οι πιέσεις του Δ.Ν.Τ. ενδεχομένως να οδηγήσουν το καθεστώς σε περικοπή ή αναστολή εξοπλιστικών προγραμμάτων.

Η απόφαση όμως αυτή, θα είναι απόφαση ανάγκης και όχι προϊόν πολιτικής βούλησης για πραγματική προσέγγιση των δύο χωρών, ούτε θα αποτελεί ανταπόκριση στην πρόσφατη πρόταση της Αθήνας για αμοιβαία μείωση των εξοπλισμών.

Σαφές δείγμα της μελλοντικής συμπεριφοράς

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΡΙΣΗ ΣΤΗΝ ΤΟΥΡΚΙΑ

της Τουρκίας είναι οι απαντήσεις των Υπουργών Άμυνας και Εξωτερικών στην πρωτοβουλία της Αθήνας.

Ο κ. Τσακμάκογλου είπε ότι, αν οι Έλληνες είναι ειλικρινείς στο μήνυμά τους, θα πρέπει να προχωρήσουν στην αποστρατικοποίηση των ελληνικών νησιών.

Ο κ. Τζεμ στην ίδια πρόσκληση απάντησε ότι οι τουρκοί εξοπλισμοί δεν συναρτώνται μόνο με την Ελλάδα, αλλά εξαρτώνται και από τα γύρω μέτωπα της Τουρκίας.

Συμπεράσματα - Προτάσεις

Στην Ελλάδα θα πρέπει να επιδείξουμε ιδιαίτερη προσοχή και επαγρύπνηση, γιατί οποιαδήποτε παραπέρα αστάθεια ή κρίση στην Τουρκία και ειδικότερα εάν αυτή εκδηλωθεί σε κοινωνικό επίπεδο, με αύξηση των ανισοτήτων και ενδυνάμωση του Ισλαμισμού θα μας επηρεάσει άμεσα.

Οι στρατηγοί θα χρειασθεί πιθανώς να χρησιμοποιήσουν και πάλι βία για να στηρίξουν το κοσμικό κράτος, ή να εξαγάγουν την εσωτερική κρίση προς την χώρα μας, όπως έχει συμβεί και άλλες φορές στο παρελθόν.

Η Τουρκία παρά την οικονομική κρίση από την οποία μαστίζεται, διαφαίνεται ότι θα εξακολουθήσει να εξοπλίζεται, έστω και αν προσωρινά υποχρεωθεί να αναστείλει, καθυστερήσει ή μειώσει κάποια από τα εξοπλιστικά της προγράμματα, γιατί οι παλιοί στρατηγικοί της στόχοι στο Αιγαίο και τον ευρύτερο περιφερειακό της χώρο δεν έχουν μεταβληθεί, όπως επίσης δεν έχει μεταβληθεί και η δομή του πολιτικού της συστήματος.

Η χώρα μας ως εκ τούτου με κάθε θυσία θα πρέπει να εξασφαλίσει επαρκώς εξοπλισμένες και ισχυρές Ενοπλες Δυνάμεις ως "ΔΥΝΑΜΕΙΣ ΑΠΟΤΡΟΠΗΣ" για την ασφάλεια και ειρήνη στη χώρα μας αλλά και στην ευρύτερη περιοχή, γιατί η στρατηγική της αποτροπής είναι στρατηγική Ειρήνης και όχι Πολέμου.

Κατά τη διάρκεια της θητείας του παρόντος Δ.Σ. η ΕΛ.Ε.Σ.ΜΕ, με την εθελοντική προσφορά εργασίας των μελών της, ανέπτυξε ικανό αριθμό και ποικιλία δραστηριοτήτων, ιδιαίτερα από των αρχών του 2000 και σε συνεργασία με την ΕΑΑΣ, οι οποίες εκάλυψαν σχεδόν το σύνολο των σε εξέλιξη ή αναφυσμένων εθνικών θεμάτων.

Η Εταιρία συνέχισε τις προσπάθειές της να προβάλλεται, έναντι των αντιστοιχων προς αυτήν φορέων, με επιτυχία. Σε γενικές γραμμές, οι κύριες δραστηριότητες της ΕΛ.Ε.Σ.ΜΕ ήταν οι εξής :

α. Εκδηλώσεις

(1) Την 20-5-1998, στην Αθήνα, εκδήλωση της ΕΛ.Ε.Σ.ΜΕ με θέμα "Η Εμπορική Ναυτιλία στα πλαίσια της Εθνικής Στρατηγικής".

(2) Από 30-6 μέχρι 3-7-1998 συμμετοχή της ΕΛ.Ε.Σ.ΜΕ με δύο (2) ομιλητές, στο Σεμινάριο Χειρισμού Κρίσεων "ΑΘΗΝΑ - 98" που διοργάνωσε το ΓΕΕΘΑ.

(3) Την 19 και 20-9-1998, στην Σάμο, εκδήλωση της ΕΛ.Ε.Σ.ΜΕ με θέμα "Εθνική Άμυνα - Οικονομία και Ανάπτυξη".

(4) Την 2-12-1998, στην Ξάνθη, εκδήλωση της ΕΛ.Ε.Σ.ΜΕ με θέμα "Ανάπτυξη Παραμεθορίων Περιοχών και ειδικότερα της Θράκης. Συμβολή των Ενόπλων Δυνάμεων".

(5) Την 28-4-1999, στην Αθήνα, εκδήλωση της ΕΛ.Ε.Σ.ΜΕ με θέμα "Κοσσυφοπέδιο - Επιχειρήσεις ΝΑΤΟ κατά Γ/Β, πρώτη ανασκόπηση - εκτίμηση".

(6) Την 27-5-1999, στην Αθήνα, εκδήλωση της ΕΛ.Ε.Σ.ΜΕ με θέμα "Ανάλυση νέου δόγματος στο ΝΑΤΟ και επιπτώσεις στη χώρα μας - Επιπτώσεις από Κόσσοβο".

(7) Την 2 και 3-10-1999, στην Λήμνο, εκδήλωση της ΕΛ.Ε.Σ.ΜΕ με θέμα "Αιγαίο - Πολιτισμός - Άμυνα - Ανάπτυξη".

(8) Την 9 και 10-12-

ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ
ΕΚΤΕΛΕΣΘΕΝΤΟΣ
ΕΡΓΟΥ
ΑΠΕΡΧΟΜΕΝΟΥ
Δ.Σ.
ΑΠΟ ΑΝΑΛΗΨΕΩΣ
ΚΑΘΗΚΟΝΤΩΝ
ΤΗΝ 2-4-1998

1999, στην Αθήνα, διεθνές συνέδριο της ΕΛ.Ε.Σ.ΜΕ με θέμα "Στρατηγική '99 - Αμυντικά Προγράμματα".

(9) Την 15-12-1999, στην Αθήνα, εκδήλωση της ΕΛ.Ε.Σ.ΜΕ με θέμα "ΚΥΠΡΙΑΚΟ".

(10) Την 21 και 22-1-2000, στην Αθήνα, συμμετοχή της ΕΛ.Ε.Σ.ΜΕ με έναν (1) ομιλητή, σε διεθνή διημερίδα που διοργάνωσε το ΕΠΥΕΘΑ και το Πανεπιστήμιο του Άμπερντιν με θέμα "ΜΜΕ - Κυβερνοπόλεμος - Κοινή Γνώμη".

(11) Την 23-2-2000, στην Αθήνα, εκδήλωση της ΕΛ.Ε.Σ.ΜΕ με θέμα "Στρατιωτικό Πανεπιστήμιο".

(12) Την 29-3-2000, στην Αθήνα, εκδήλωση της ΕΛ.Ε.Σ.ΜΕ με θέμα "Κοσσυφοπέδιο".

ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΕΚΤΕΛΕΣΘΕΝΤΟΣ ΕΡΓΟΥ ΑΠΕΡΧΟΜΕΝΟΥ ΔΣ/ΕΛ.Ε.Σ.ΜΕ.

(13) Την 19-5-2000, στην Αθήνα, εκδήλωση της ΕΛ.Ε.Σ.ΜΕ σε συνεργασία με την ΕΑΑΣ με θέμα "Πανεπιστήμιο Εθνικής Αμύνης".

(14) Την 27-5-2000, στα Ιωάννινα, εκδήλωση της ΕΛ.Ε.Σ.ΜΕ σε συνεργασία με την ΕΑΑΣ με "Θέματα Εθνικού και Πολιτιστικού Περιεχομένου".

(15) Την 25-10-2000, στην Αθήνα, εκδήλωση της ΕΛ.Ε.Σ.ΜΕ με θέμα "Θουκυδίδης και Στρατηγική".

(16) Την 14-2-2001, στην Αθήνα, εκδήλωση της ΕΛ.Ε.Σ.ΜΕ με θέμα "Το Δίκαιον του Πολέμου".

(17) Την 7-3-2001, στην Αθήνα, εκδήλωση της ΕΛ.Ε.Σ.ΜΕ σε συνεργασία με την ΕΑΑΣ με θέμα "Ο Ρόλος του Αποστράτου Αξιωματικού στη Σύγχρονη Κοινωνία".

β. Συνεργασία με Κρατικούς Φορείς

Συνεχίστηκε και ενισχύθηκε η συνεργασία με Κρατικούς Φορείς, όπως τα Υπουργεία Αγαίου και Ανάπτυξης, υπό την αιγίδα και την οικονομική ενίσχυση των οποίων πραγματοποιήθηκαν εκδηλώσεις στη Σάμο, τη Λήμνο και τη Θράκη, καθώς και με το ΥΕΘΑ. Ιδιαίτερα με το ΥΕΘΑ η συνεργασία εντοπίζεται στα εξής :

(1) Με το ΕΠΥΕΘΑ :

(α) Στην πραγματοποίηση του συνεδρίου "Στρατηγική '99 - Αμυντικά Προγράμματα" του οποίου υπήρξε χορηγός.

(β) Γνωστοποίηση απόψεων και θέσεων της ΕΛ.Ε.Σ.ΜΕ σε θέματα ενδιαφέροντος των Ε.Δ. είτε γραπτώς (Δομή Ενόπλων Δυνάμεων), είτε με συμμετοχή εκπροσώπων της ΕΛ.Ε.Σ.ΜΕ σε ημερίδες υπό την αιγίδα του ΕΠΥΕΘΑ.

(2) Εκπόνηση των κατωτέρω μελετών για λογαριασμό του ΓΕΕΘΑ :

(α) "Περί Βουλγαρίας-Ρουμανίας (Κατάσταση - Προοπτική - Εξελίξεις - Δυνατότητες Συνεργασίας)".

(β) "Τουρκία και Κουρδικό Ζήτημα (Προοπτική - Εξελίξεις στην επόμενη δεκαετία)".

(γ) "Επιπτώσεις των προσφάτων

σεισμών στην Τουρκία επί της μαχητικής ικανότητας του Τουρκικού Ναυτικού. Νέα επιχειρησιακά δεδομένα από τη λειτουργία της Ν.Βάσεως ΑΚΣΑΖ".

(δ) "Διαφαινόμενες προοπτικές μετά την επέμβαση του ΝΑΤΟ στο Κοσσυφοπέδιο".

(ε) "Κυβερνοπόλεμος. Σύμμαχος ή Εχθρός".

(στ) "Ο Ρόλος των ΜΜΕ στις Σύγχρονες Ψυχολογικές Επιχειρήσεις".

δ. Επισκέψεις Εκπροσώπων Ξένων Κρατών

(α) Την 25-11-1998 έλαβε χώρα επίσημη επίσκεψη στην ΕΛ.Ε.Σ.ΜΕ του Πρέσβη του Ισραήλ στην Ελλάδα κ. Ran Curiel ο οποίος παρουσίασε τα θέματα εξωτερικής πολιτικής του Ισραήλ και των Ελληνοισραηλινών σχέσεων και συνεργασίας.

(β) Τον Ιανουάριο 1999, πραγματοποιήθηκε επίσκεψη του Στρατιωτικού Ακολούθου της Νέας Γιουγκοσλαβίας ο οποίος παρουσίασε απόψεις και θέσεις σχετικά με την κατάσταση στη Νέα Γιουγκοσλαβία.

ε. Συνεργασία με Παρεμφερή Ιδρύματα Εξωτερικού

(1) Ξεκίνησε συνεργασία με το "Institute of Geopolitical Studies" της Γιουγκοσλαβίας.

(2) Διατηρείται η συνεργασία με το "Hellenic American Institute" μέλη του οποίου επισκέφθηκαν τις εγκαταστάσεις της ΕΛ.Ε.Σ.ΜΕ, το Δεκέμβριο 2000, όπου παρουσιάστηκαν οι θέσεις μας επί ορισμένων εθνικών θεμάτων ιδιαίτερου ενδιαφέροντος.

στ. Συνεντεύξεις - Δημοσιεύσεις - Συνεργασία με Ημερήσιο/Περιοδικό Τύπο και Λοιπά ΜΜΕ.

(1) Μέλη της ΕΛ.Ε.Σ.ΜΕ συμμετείχαν σε δορυφορικό Τ/Ο Πρόγραμμα του ΑΝΤΕΝΝΑ επί εθνικών θεμάτων.

(2) Συνεχίστηκε η δημοσίευση άρθρων σε εφημερίδες και περιοδικά, μελών της Εταιρίας.

(3) Εκδόθηκαν Ανακοινώσεις Διαμαρτυρίας και διοχετεύ-

θησαν σε όλα τα ΜΜΕ και τους αρμοδίους φορείς σχετικά με ενέργειες που, κατά την κρίση της ΕΛ.Ε.Σ.ΜΕ, έπρεπε να ληφθούν εν όψει της διαμορφούμενης κατάστασης :

(α) Μετά την εσωτερική κρίση στην Αλβανία.

(β) Πριν και μετά τους βομβαρδισμούς στο Κοσσυφοπέδιο.

(γ) Μετά τη σύλληψη του Οτσαλάν.

Ειδικά για τους βομβαρδισμούς στο Κοσσυφοπέδιο, εστάλει σχετική επιστολή προς τους Πρέσβεις, Στρατιωτικούς Ακολούθους, Νατοϊκούς Διοικητές, Αρχηγούς Ε.Δ. χωρών - μελών ΝΑΤΟ, εκ των οποίων απήντησαν αιτιολογώντας τις θέσεις τους οι Αρχηγοί Ε.Δ. ΗΠΑ, Μ.Βρετανίας και Βελγίου.

(4) Αρχισε πρόσφατα η έκδοση του διμηνιαίου περιοδικού της ΕΛ.Ε.Σ.ΜΕ "ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΣΜΟΙ", το οποίο αποτελούσε παλαιό στόχο.

(5) Βρίσκεται σε εξέλιξη η δημιουργία ιστοσελίδας της ΕΛ.Ε.Σ.ΜΕ στο Internet.

ε. Οικονομικά Θέματα

Από τον Μάρτιο του 1998 η ΕΛ.Ε.Σ.ΜΕ καλύπτει εξ ιδίων πόρων όλα τα λειτουργικά της έξοδα πλην του ενοικίου λόγω της ευγενούς προσφοράς του κ. Αλεξάνδρου Κεφαλληνίτη.

Στους συστηματικούς Χορηγούς - Δωρητές της Εταιρίας, συμπεριλαμβάνονται και οι Επιχειρηματίες κ.κ. Θεόδωρος Βάρδας και Σταμάτιος Ιγγλέσης.

ζ. Προγραμματισμός Δραστηριοτήτων 2001

(1) Αρχές Μαΐου πραγματοποιήθηκε εκδήλωση με θέμα "Επενδυτικές Ευκαιρίες στην Οικονομία του Ευρώ".

(2) Τον Δεκέμβριο 2001 θα πραγματοποιηθεί συνέδριο με θέμα "Στρατηγική- Στρατηγικές και Τακτικές Εφαρμογές Σύγχρονων Οπλικών Συστημάτων".

Όταν με την πάροδο του χρόνου θα λησμονηθούν τα επί μέρους και θα παραμείνουν τα αδρά μεγέθη των πρωτεύοντων γεγονότων θα φανεί ότι τις εξελίξεις στα Ελληνοτουρκικά τις διαμόρφωσε ο παράγοντας της άμυνας. Πρόσφατα τα αμυντικά μας πράγματα υπέστησαν μια διατάραξη από αποφάσεις της κεντρικής εξουσίας. Η κυβέρνηση πριν από την τελευταία επίσκεψη του κ. ΥΠΕΞ της χώρας μας στην Τουρκία ανήγγειλε μείωση των εξοπλισμών.

Παρακολουθώντας τις εξελίξεις των αμυντικών μας πραγμάτων, την τελευταία τουλάχιστον τριανονταετία, θα διαπιστώσουμε ότι παρά τις όποιες οικονομικές δυσκολίες που είχαμε δεν κάναμε περικοπές από εξαγωγοληθείσες αμυντικές δαπάνες ή αναστολές στην προώθηση εξοπλιστικών προγραμμάτων. Η διάθεση κονδυλίων στην άμυνα γίνεται για να αντιμετωπισθούν πραγματικές απειλές. Ο σχεδιασμός της άμυνας γίνεται σε μακροχρόνια βάση. Υπήρξαν και στο παρελθόν περίοδοι υφέσεων για να τους διαδεχθούν όμως επικινδυνότερες εντάσεις.

Σήμερα υπάρχει μια ανισοσκελία ισχύος μεταξύ Ελλάδος και Τουρκίας παρ'όλο που το τρέχον πενταετές εξοπλιστικό πρόγραμμα συντάχθηκε ακριβώς για να εξισορροπήσει αυτό το μειονέκτημα.

Οι περικοπές συμπίπτουν με την προσδοκώμενη στρατηγική αμυντική αναθεώρηση, η οποία εκτός των άλλων απαιτεί εκσυγχρονισμένα και υψηλής τεχνολογίας οπλικά συστήματα.

Από ορισμένους η εξαγγελία μείωσης χαρακτηρίστηκε ως ένα θετικό βήμα πρωτοβουλίας που θα συμβάλει στην παραπέρα προώθηση του κλίματος ύφεσης στις Ελληνοτουρκικές σχέσεις, ότι με την απόφαση αυτή θα εξοικονομηθούν πόροι για κοινωνικούς σκοπούς και ότι η ευρωπαϊκή στρατηγική επιλογή της χώρας μας επιβεβαιώνεται στην πράξη και δεν αμφισβητείται έμμεσα ή άμεσα από ένα υπερβολικό εξοπλιστικό πρόγραμμα.

Η δεύτερη αντίταλη λογική άποψη μας λέγει, ότι ο εξ ανατολών κίνδυνος εξακολουθεί να υφίσταται για τα συμφέροντά μας και πως ενδεχομένως η οικονομική κρίση στην

Τουρκία μας παρέχει μια μοναδική ευκαιρία να βελτιώσουμε το αρνητικό για εμάς στρατιωτικό ισοζύγιο, που παραμένει συντριπτικά ετεροβαρές υπέρ της Τουρκίας.

Οι αφηνιαστικές, ακόμη και

ΕΞΟΠΛΙΣΤΙΚΑ ΔΙΛΗΜΜΑΤΑ

Αντιστρατήγου ε.α.
Γεωργίου Κοράκη

Το άρθρο αυτό εγράφη
στις 20/4/01

από τον καθ' ύλην αρμόδιο υπουργό, ανατροπές προγραμματισμένων αγορών εκ των πραγμάτων θέτουν κάποια ερωτήματα ως προς την ύπαρξη ή όχι θεσμικών διαδικασιών σχεδιασμού και υλοποίησης μεσοπρόθεσμων πολιτικών. Ο προγραμματισμός ιδιαίτερα σε θέματα άμυνας σε μεσοπρόθεσμο και μακροπρόθεσμο επίπεδο, το βάθος χρόνων και η συνέπεια είναι απαραίτητα και βασικά στοιχεία για την οικοδόμηση μιας αξιόπιστης αμυντικής ικανότητας.

Πίσω από τα εξοπλιστικά «κοντραμπάντα» διαπιστώνονται προσωπικές επιλογές που μπορεί να μας οδηγήσουν σε υποθηκεύσεις και υποχωρήσεις. Οι Τούρκοι έχουν δοκιμάσει την Αμυντική μας ικανότητα και ετοιμότητα τρεις φορές την τελευταία πενταετία (οι δύο μάλιστα στην περίοδο της προσέγγισης) και αναφέρομαι στα Ιμια, στην απαγόρευση μεταφοράς και εγκατάστασης στην Κύπρο των S-300 και στη μονιμοποίηση των θέσεων των στα Στοβόλια και στην Πύλα της Κύπρου. Με διακηρύξεις περί ειρήνης οι Τούρκοι από το 1987 μέχρι σήμερα πέτυχαν να θέσουν υπό αποτελεσματική απαγόρευση το δικαίωμά μας για επέκταση των χωριών μας υδάτων, να διχοτομήσουν για σκοπούς έρευνας και διάσωσης το Αιγαίο, να ταυρώσουν τις

Ελληνικές προσπάθειες για άντληση πετρελαίου, να ρήθουν γκρίζο πέπλο αμφισβήτησης επί των ελληνικών βραχονησίδων στο Ανατολικό Αιγαίο και να διεκδικούν αναγνώριση μειονοτικού θέματος στα Δωδεκάνησα. Αυτή δυστυχώς είναι η «ειρήνη» που προσθούν οι Τούρκοι. Με την κίβδηλη αυτή ειρήνη προσπαθούν να εξασφαλίσουν όσα θα κέρδιζαν σε έναν νηηφόρο πόλεμο, τον οποίο και αμετανοήτως προετοιμάζουν.

Υποστηρίζαμε και εξακολουθούμε να θεωρούμε την προσέγγιση των δύο λαών ότι εξυπηρετεί τα συμφέροντά μας υπό την προϋπόθεση ότι η αμυντική μας ικανότητα θα βελτιώνεται. Η ηγεσία μας η οποία αμέσως μετά τα Ιμια αναφερόταν στην τουρκική απειλή και στην ανάγκη αποτρεπτικής πολιτικής, η ίδια ηγεσία σήμερα εξαγγέλει μείωση των αμυντικών δαπανών, χωρίς η Τουρκία να σταματήσει να διεκδικεί το Αιγαίο και τη Θράκη ή να δείξει διαλλακτικότητα στο Κυπριακό. Με την εξαγγελθείσα μείωση των εξοπλισμών η άνηση σχέση των δυνάμεων συνεχίζει να υπάρχει σε μάλιστα ανησυχητικά για την Ελλάδα επίπεδα. Πλήττει η αξιοπιστία της αποτροπής και το δόγμα του ενιαίου αμυντικού χώρου και δημιουργούμε καθεστώς ανισορροπίας ισχύος και στην ευρύτερη περιοχή της Ανατολικής Μεσογείου με άμεσες αρνητικές συνέπειες και στο Κυπριακό πρόβλημα.

Θα τελειώσω το άρθρο μου αυτό με μια επισήμανση, που αναφέρεται σε εκείνους από την ηγεσία μας που παρουσιάζονται, ότι διαφωνούν με την εξαγγελία της μείωσης των εξοπλισμών. Αυτοί με το ίδιο πάθος που υποστηρίζουν το όχι υποστηρίζουν και το ναι. Αρχίζουν από το Αλφα και διερχόμενοι από το αλφαριθμητικό Ωμέγα καταλήγουν στο αριθμητικό μηδέν. Είναι αυτοί οι ίδιοι που με συνεντεύξεις προς το CNN-Turk και προς την εφημερίδα Χουριέτ έκαναν ανοίγματα προς την Τουρκία προτείνοντας κοινό ρόλο και δράση στα Βαλκάνια παρουσιάζοντας και λεπτομέρειες από τις προθέσεις μας για μείωση των Ενόπλων Δυνάμεών μας. Η υποκρίση έχει και όρια. Λιουρή Ελλάδα.

